LRKSA OFICIALIS ORGANAS, KATALIKIŠKAI TAUTIŠKOS MINTIES ŠAVAITRAŠTIS
Prenumerata metams $2.00, pusmečiui $1.00
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Telefonas Wilkes-Barre 3-4711

GARSAS

LITHUANIAN R. C. ALLIANCE OF AMERICA
OFFICIAL PUBLICATION
Advertising Rates on Application
73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
Phone: Wilkes-Barre 3-4711

Entered as Second Class Matter January 16, 1930, at Post Office at Wilkes-Barre, Pa., under Act of August 24, 1912

No. 46. KETVIRTADIENIS, LAPKRIČIO-NOV. 14, 1946 VOL.-METAI XXX

DIENOS KLAUSIMAI IR DAR ŠIS TAS

Lapkričio 7-tą sovietinė Rusija minėjo 29-tą raudonosios revoliucijos sukaktį. Kaip paprastai, didžiausias "šumas" buvo Maskvoje. Sukakties išvakarėse, Stalino sosto įpėdinis generolas Andrei A. Ždanov pasigyrė, kad iš karo Sovietų Rusija išėjo dar tvirtesnė, negu kuomet nors buvo, kad ji siekia taikos, tik suvienytos Jungtinių Amerikos Valstybių ir Anglijos obstrukcinės jėgos daro jai kliūtis. Ždanov prisiminė atominę bombą, kuri, matyt, sovietų vadams neduoda ramybės ir jie baisiai nervuojasi, kad Amerika ir Anglija neišduoda jos paslapčių. Labai galimas daiktas, kad tik tą bomba dabar sulaiko raudonuosius nuo žygiuotės jėga susovietinti visą Europą ir nuo briovimosi į kitus kontinentus.

Revoliucijos sukakties dieną svarbiausią kalbą pasakė maršalas Leonid A. Govorov. Jis pripažino, kad raudonoji armija šiek tiek sumažinta, bet dar didelės jėgos laikomos "tėvynės saugojimui" ir taikos įvedimui. Deje, visi žino, kokios taikos Kremliaus valdovai siekia. Jie dar laiko pavergę milijonus laisvę mylinčių tautų, jie deda visas pastangas okupuotuose kraštuose primesti sovietinę tvarką ir ilgiems laikams juos pririšti prie matuškos Rusijos.

Įdomu, kad revoliucijos sukakties ceremonijose nepasirodė pati bolševikų "saulė". Tas duoda pagrindo naujiems gandams, kad Stalino sveikata yra netvarkoje ir kad jo "saulė" laipsniškai gęstanti.

Sovietų atstovai išnaudoja visas progas pavergtų kraštų pabėgėlius priversti grįžti ir pasiduoti į okupantų rankas. Maskvos atstovas Jungtinių Tautų konferencijai Andrei Višinski, debatuodamas pabėgėlių reikalu, reikalavo, kad planuojama Jungtinių Tautų organizacija globoti pabėgėliams neduotų jokios pagalbos tiems žmonėms, kurie atsisako grįžti į savo gimtąsias šalis. Jis taipgi siūlė, kad būsimą pabėgėlių administracija veiktų prisilaikant sutarčių su vyriausybėmis tų šalių, iš kurių yra daugiausia pabėgėlių. Kadangi pabėgėlių yra daugiausia iš Sovietų Rusijos okupuotų šalių, iš Lenkijos, Jugoslavijos ir kitų, kurias valdo Maskvos pastatytos vyriausybės, tai aišku bile kam, kad priėmus Višinskio pasiūlymą pabėgėliai atsidurtų Maskvos ir jos pastumdėlių kontrolėje.

Matote, kokia raudonųjų fašistų politika. Jie jėga užgrobė silpnesnių kaimynų žemes, atėmė laisvę, kankina ir žudo patriotus ir net siekia savo kruvinomis rankomis pačiupti tuos žmones, kurie turėjo galimybės pasprukt iš jų sukurto pragaro. Tarp tų pabėgėlių yra arti šimto tūkstančių ir mūsų nelaimingų tautiečių. Mūsų šventa pareiga gelbėti juos nuo vargo ir nuo priverstino sugrąžinimo į bolševikiką pragarą. Tą [illegible] ALB [illegible]

METINIS BALF BIUDŽETAS IR ŠALPOS PROGRAMA

Biudžeto Sukėlimo Kvotų Paskirstymas.—1947 Metų Piniginių Aukų Vajaus Plano ir Programos Sudarymas

Spalių 19-tą BALF seime, reikalų vedėjas Juozas B. Laučka patiekė BALF vadovybės raštu paruoštą biudžeto sąmatos projektą, 1947 m. sukelti $525,000.00 sumą. Projektą pasvarsčius jis priimtas.

Šiai pinigų sumai sukelti nustatytos šitokios kvotos valstybėms:

Alabama	$ 300.00
California	7,000.00
Delaware	1,000.00
Georgia	300.00
Indiana	8,000.00
Kentucky	300.00
Maryland	9,000.00
Minnesota	500.00
Montana	200.00
New Hampshire	3,500.00
New York	50,000.00
Ohio	20,000.00
Pennsylvania	115,000.00
So. Dakota	200.00
Utah	100.00
West Virginia	1,000.00
Wyoming	100.00
Arizona	300.00
Colorado	500.00
District of Columbia	1,250.00
Idaho	200.00
Iowa	1,500.00
Louisiana	200.00
Massachusetts	70,000.00
Mississippi	200.00
Nebraska	1,000.00
New Jersey	30,000.00
No. Carolina	200.00
Oklahoma	300.00
Rhode Island	1,500.00
Tennessee	300.00
Vermont	500.00
Washington	1,000.00
Canada	2,000.00
Arkansas	250.00
Connecticut	45,000.00
Florida	600.00
Illinois	120,000.00
Kansas	500.00
Maine	3,000.00
Michigan	20,000.00
Missouri	1,500.00
Nevada	100.00
New Mexico	100.00
No. Dakota	100.00
Oregon	400.00
So. Carolina	200.00
Texas	1,000.00
Virginia	1,000.00
Wisconsin	3,800.00
Viso	$525,000.00

Šalpos Programos Planas 1947 Metams ($525,000.00 Sumai) Numatomas Toks:

Administracijai, organizacijos ugdymui ir skelbimams	$ 33,500.00
Pašalpų Projektas:	
1. Švedijoje ir Danijoje	28,000.00
2. Belgijoj ir Luksemburge	8,000.00
3. Prancūzijoje	49,000.00
4. Šveicarijoje	35,000.00
5. Italijoje	48,000.00
6. Vokietijoje ir Austrijoje	209,000.00
7. Ispanijoje ir Portugalijoje	8,000.00
8. Specifinėms įstaigoms Lietuvoje	25,000.00
9. Daiktiniams vajams Amerikoje	60,000.00
Iš viso šalpos programoms	$470,000.00
Atsarga nenumatytoms išlaidoms	21,500.00
Iš viso	$525,000.00

Užgyrus šalpos programos projektą, kuriam pritaria National Budget Committee ir Advisory Committee on Voluntary Foreign Aid, svarstyti būdai ir priemonės šiai pinigų sumai sukelti. Numatyta visur, kur tik bus prieinama, pravesti vajus, rinkliavas ir panaudoti įvairias kitas priemones pinigams sukelti. Į šį šalpos darbą bus stengiamasi įtraukti ne tik visus lietuvius, bet lietuvių prietelius amerikonus.

Našlaičių Reikalu

Lietuvių Našlaičių Fondo sekretorė Salomėja Čerienė seimui pranešė apie atvykusių iš Europos lietuvių našlaičių padėtį, jų pasitikimą ir aprūpinimą čia Amerikoje, o fondo iždininkas kun. J. Balkūnas pranešė, kad iki seimo aukų suplaukė $3,068.18 ir prašė toliau uoliai remti Našlaičių Fondą. Ta proga Elžbieta Paurazienė iš Detroit, Mich. įteikė Našlaičių Fondui $1,063.00 auką, kurią sudėjo Detroito lietuviai.

BALFB

ŽUVO SEPTYNI ANGLŲ LAKŪNAI

Hamburg, Vokietija.—Lapkričio 7-tą RAF lėktuvas, skridęs iš Vokietijos į Škotiją, netoli Hanau, pataikė į kasyklos kaminą, nukrito ir sudužo. Žuvo 7 lakūnai.

BALF KALĖDINIAI ATVIRUKAI SMARKIAI PERKAMI

Gražūs, lietuvio dailininko lietuviškom meno puošmenomis pagražinti BALF išleisti kalėdiniai atvirukai trumpu laiku yra susilaukę plataus priėmimo ne tik lietuvių, bet ir kitataučių tarpe. Šie lietuviški atvirukai, kurių yra keturios rūšys, platinami po aštuonis už dolerį, o perkant už penkis dolerius gaunama šeši rinkiniai arba 48 atvirukai.

Didesniais kiekiais iki šiol užsisakė: kun. kleb. J. Balkūnas, Maspeth, N. Y., 250 rinkinių (2,000 atvirukų); J. Žilevičius, Elizabet, N. J., 162 rinkinius; kun. kleb. K. Paulionis, Brooklyn, N. Y., 75 rinkinius; A. S. Trečiokas, Newark, N. J., 50 rinkinių; B. A. L. F. 74-tas skyrius, Toronto, Ontario, 30 rinkinių; Jonas Jasinskas, Risley, N. J., 18 rink.; Eleo. Švenčionienė, Lawrence, Mass., 13 rink.; P. A. Deltuva, Rockford, Ill.; V. J. Količienė, Pittsburgh, Pa. ir William Wolf, Great Neck, N. Y., po 12 rinkinių; ir visa eilė kitų po šešis rinkinius ar mažiau.

Pažymėtina, kad šie lietuviški kalėdiniai atvirukai buvo parduodami Baltic American Society skyriuje Women's International Exposition, kuris įvyko New Yorke lapkričio 3-10 d.

Atsižvelgiant į tai, kad šių kalėdinių atvirukų yra atspausdinta palyginamai nedidelis kiekis ir kad gautas pelnas eis šelpti vargstančius lietuvius tremtinius Europoje, patartina nelaukiant užsakymus siųsti šiuo adresu: *United Lithuanian Relief Fund of America, 19 W. 44th St., New York 18, N. Y.*

—aukodami pinigais, rūbais, maistu ir kitomis reikmenimis. Į raudonųjų fašistų užgaidas atsakykime poeto Baranausko žodžiais: "Kad tu, bolševike, nesulauktum, nebus kaip tu nori, bus, kaip Dievas duos—ne tavo prusakai nedori."

PROF. P. PADALSKIS ATVYKO

Lapkričio 2 dieną iš Londono į New Yorką atvyko prof. P. Padalskis.

Paskutiniu metu jis gyveno Paryžiuje.

Prof. P. Padalskis Lietuvoje dėstė Kauno ir Vilniaus universitetų teisių fakultetuose. *A.*

ŠIURPI TRAGEDIJA

Sandusky, Mich. — Lapkričio 8-tą Russell Cavanaugh, 45 metų amžiaus, nukovė savo žmoną ir pats nusižudė. Cavanaugh 30 dienų išbuvo kalėjime už žmonos mušimą ir kai tik sugrįžo namo įvyko šiurpi tragedija.

UŽSIENINĖ JUNGTINIŲ AMERIKOS VALSTYBIŲ POLITIKA NEPASIKEIS

Prezidento Trumano ir Republikonų Lyderių Pareiškimai Apie Kooperavimą ir Darbą

Washingtonas.—Lapkričio 11-tą prezidentas Trumanas spaudos konferencijoje pareiškė, kad jis nori nuoširdžiai kooperuoti ir dirbti su naujuju republikoniškuoju kongresu, kuris susirinks po Naujų Metų. Prezidentas pasitiki, kad visuomenės ir tautos gerovę statant aukščiau asmeninių ir partinių reikalų, sutarimas ir darbas bus įmanomas.

"Mūsų užsienine politika buvo išvystyta ir vedama nepartizantišku pagrindu," pareiškė prezidentas. Jis dėjęs pastangas tokią praktiką sustiprinti ir praplėsti. Abiejų partijų kongreso nariai ir nenariai dalyvauja taryboje paruošimui ir vykdymui mūsų vyriausybės užsieninės politikos, kuri yra nacionalė, o ne partinė programa. Kas liečia prezidentą ir valstybės sekretorių tokia programa bus palaikoma ir ateityje.

Tuoj po rinkimų, įžymus republikonų vadas, U. S. atstovas Jungtinių Tautų organizacijoje, senatorius Vandenberg pareiškė, kad praėjusių rinkimų rezultatai šios šalies užsienio politikos nepakeis. U. S. rems Jungtinių Tautų organizaciją, rūpinsis teisingos ir pastovios taikos įvedimu ir visomis pajėgomis kovos prieš taikos ardytojus ir agresorius.

Ir kiti įžymūs republikonų vadai, atsiliepdami į prezidento pareiškimą kas link kooperacijos tarp kongreso ir vykdomosios valdžios, davė suprasti, kad jie iš savo pusės parodys geriausius norus ir pastangas, vienok neatsižadant savo programos, kuri jiems padėjo laimėti šiuos rinkimus.

PRANCŪZAI IŠSIRINKO SEIMĄ

Paryžius.—Pereitą sekmadienį, lapkričio 10-tą, Prancūzijos gyventojai rinko seimą. Komunistai pravedė 166 atstovus, Liaudies Republikonų (MRP) Sąjudis—157, socialistai (Blumo vadovaujami)—90, radikalai socialistai—51, Laisvės Republikonų partija—50, kitos partijos—30.

Kolonijų balsavimo daviniai paaiškės vėliau.

Naujai išrinktame seime nei viena partija neturės daugumos. Išrinkti prezidentą ir sudaryti ministerių kabinetą partijos turės blokuotis.

Balsavimų daviniai rodo, kad prancūzai dar neišsiblaivė iš komunistiškų gasų.

NUMIRĖ KNYGNEŠYS TAMAS KIŽEVIČIUS

Minersville, Pa.—A. a. Tamas Kiževičius numirė lapkričio 5 10 val. ryte savo namuose.

Paliko sūnų Kazimierą ir dukterį Moniką.

Velionis buvo Merkinės parapijoje (Vilniaus rėdvbos) knygnešys, mokindavo vaikus lietuviškai skaityti, buvo policijos persekiotas, už tai turėjo išvažiuoti iš Lietuvos į Ameriką. Čia gyvendamas irgi platino lietuviškas knygas, ražančius ir kitus religinius dalykus.

Velionis buvo LRKSA 24 kuopos narys. Į Susivienymą įsirašė 1904 metais, taigi buvo vienas iš senųjų narių.

Velionis buvo Šv. Pranciškaus ordino narys. Prieš mirtį prašė retininkų ir kitų gerų pažįstamų pasimelsti.

Viešpatie, suteik jo vėlei amžiną ramybę!

Šeimai ir giminėms pareiškiame giliausią užuojautą! *Rap.*

SUĖMĖ ISPANIJOS KOMUNISTŲ VADĄ

Madridas.—Lapkričio 7-tą autoritetai suėmė Ispanijos komunistų vadą Agustin Zoroa Sauchez ir 15 jo bendradarbių, tarp jų keturias moteris. Trys gerai įrengtos komunistinės spaustuvės, radio imtuvai, kodai, dokumentai, ginklai ir amunicija taipgi surasti ir perimti autoritetu kontrolėn.

IŠDEGINO MUSULMONŲ KAIMĄ

New Delhi, Indija. — Lapkričio 11-tą netoli Delhi indai išdegino visą musulmonų kaimą. Žuvo 30 gyventojų. Santykiai tarp indų ir musulmonų dar daugiau pablogėjo.

NUIMA OPA KONTROLĘ

Washingtonas.—Lapkričio 9-tą prezidentas Truman atšaukė visas algų kontroles, taipgi visas O.P.A kainų kontroles, išskiriant rendas, ryžių ir cukraus kainas, kurios toliau pasilika po O.P.A. kontrole.

ADV. ANTANAS A. OLIS IŠRINKTAS TRUSTISTU

Chicago, Ill.—Lapkričio 5-tą žinomas lietuvių veikėjas advokatas Antanas A. Olis laimėjo rinkimus Sanitary District Trustee ofisan. Jis surinko gan daug balsų pralenkdamas savo oponentus.

Adv. Olis yra Lietuvių Republikonų Divizijos (prie Nacionalio Republikonų Komiteto) pirmininkas.

Tuo būdu dar vienas lietuvis pateko į aukštą valdišką vietą. Sveikiname!

MŪŠIŲ PALIAUBOS KINIJOJE

Chunking.—Lapkričio 8 generalisimus Chiang Kai Shek įsakė sustabdyt ofensyvą prieš komunistus. Kaip ilgai paliaubos tęsis—parodys netolima ateitis.

REMS GEN. DeGAULLE KANDIDATŪRĄ

Paryžius. — Lapkričio 8-tą M. R. P. partijos vadas Georges Bidault pareiškė kad partija remsianti generolo DeGaulle kandidatūrą į prezidentus, jei pats DeGaulle sutiks kandidatuoti.

Reikalauja Hannegan Atsistatydinimo

Washingtonas. — Po lapkričio 5-tos rinkimų, kurie davė republikonams didelius laimėjimus, prezidentas Trumanas jokių atmainų savo kabinete neketina daryti. Vienok kai kurie demokratai labai griežtai kritikuoja demokratų nacionalio komiteto pirmsėdį Robert E. Hannegan ir reikalauja jo atsistatydinimo.

Washingtonas. — Cenzo Biuro pranešimu, šių metų spalių mėnesį J. A. Valstybėse už algas dirbo 57,360,000 asmenų, arba 10,000 mažiau, kaip rugsėjo mėnesį.

Pittsburgh, Pa. — Lapkričio 9-tą automobiliaus nelaimėje žuvo Ronald Petro, 15 m.; kiti trys jaunuoliai sužeisti.

Philadelphia, Pa. — Lapkričio 9-tą atrado nutroškusią gasais Mrs. Madeline Gray ir jos 8 mėnesių kūdikį.

New Delhi.—Lapkričo 7-tą indų ir musulmonų kovos vėl atsinaujino. 3 asmenys užmušti, 7 sužeisti.

Washington, Pa. — Lapkričio 9-tą Jessop Steel kompanijos dirbtuvėje žuvo 3 darbininkai, vienas sunkiai apdegė.

Lincoln, Nebraska.—Lapkričio 10-tą dėl gaisro žuvo laivyno veteranas Mr. ir Mrs. Jack M. Wilson trys vaikai.

Jau Persirašė 4100 Narių

ANTROJE PUSĖJE DAR NEPERSIRAŠUSIŲ SENOSIOS "A" KLASĖS NARIŲ TARPE IRGI PADARYTA ĮŽYMI PAŽANGA

PEREITĄ SAVAITĘ PERSIRAŠĖ 141

Pereitą savaitę centre gauti iš kuopų toki persirašiusių narių skaičiai:

158	kp. Pittsburgh, Pa.	25
3	" Elizabeth, N. J.	19
17	" Wilkes-Barre, Pa.	17
109	" New Britain, Conn.	15
31	" Mahanoy City, Pa.	12
13	" Baltimore, Md.	10
188	" Albany, N. Y.	10
100	" Chicago, Ill.	6
30	" Scranton, Pa.	5
8	" Cleveland, Ohio	5
307	" Cleveland, Ohio	5
171	" Detroit, Mich.	4
28	" Luzerne, Pa.	3
90	" Hazleton, Pa.	2
190	" Detroit, Mich.	2
183	" Pittston, Pa.	1
	Viso	141

Kaip skaitlinės rodo, pereitą savaitę kai kurios kuopos padarė labai didelę pažangą. Tai yra geras reiškinys, kad nariai savanoriai ir neatidėliojant persirašo į 3% certifikatus.

Malonu pažymėti, kad ikšiol jau persirašė 4,100 senosios A klasės narių. Mes pasitikime, kad netrukus persirašys ir likusieji. Dabar persirašymo sąlygos yra labai patogios ir patartina kiekvienam pasinaudoti.

Kaip žinote, persirašymas yra vykdomas reikalaujant valstijų apdraudos departamentams. Kitos organizacijos persirašymą turėjo pravesti daug anksčiau ir blogesnėmis sąlygomis dėl savo narių. Mūsų organizacija dėl geros finansinės padėties išsiderėjo geras sąlygas. Kadangi tos sąlygos ateityje gali pablogėti, dėl to ir patariama visiems persirašyti be atidėliojimo. Čia neprošalį atkartoti 55-jo seimo priimtos rezoliucijos dalį, kur sakoma:

"Bet jeigu savanoris darbas ateityje nebus patenkinamas Pennsylvanijos Insurance departamentui ir nebus patenkinamas New Yorko Departamentui, kad atnaujinti laisnį, arba nebus patenkinamas kitiems Insurance Departamentams, tada V. Komitetas turi visą galę (yra autorizuotas) perkelt likusius senosios A klasės narių 4% N.F.C. certifikatus į American Experience Illinois Standard 3% Table of Rates, kurs yra užgirtas rekonversijos plane. Tie nariai, kurie bus perkelti, bet atsisakys mokėti naujas ratas, jų certifikatų vertė bus sumažinta proporcionaliai, kiek iu senos ratos uždirbs sulig naujų American Experience Illinois Standard 3% Table of Rates."

Taigi, kuo greičiau senosios A klasės nariai persirašys į moderniškus 3 procentų certifikatus, tuo geriau.

LIETUVIŠKŲ NEW YORKO IR NEW JERSEY DRAUGIJŲ KONFERENCIJA

New Yorko Lietuvių Tarybos iniciatyva, gruodžio 8 d. Manhattan Center salėje, 311 W. 34th St. (prie 8th Ave.), New York, N. Y. šaukiama New Yorko ir New Jersey lietuviškų draugijų konferencija.

Posėdžiai prasidės 1:30 val. po pietų.

Konferencija šaukiama nepaprastai svarbiam reikalui. Lietuvos išlaisvinimui pagreitinti, sudaryti talką Amerikos vyriausybei jos sunkioje kovoje už teisingos ir pastovios taikos laimėjimą, sukelti lėšų Lietuvos vadavimui.

Konferencija išgirs pilnesnį pranešimą apie ALT delegacijos atsilankymą pas prezidentą Trumaną. Be to, atsakingi lietuviškų įstaigų vadovai padarys pranešimus apie Lietuvos išlaisvinimo bylą, apie daromas pastangas ir apie Lietuvai Gelbėti Vajų, kurį pradėjo Amerikos Lietuvių Taryba.

Vajus baigsis 1947 m. vasario 16 d. Per šį trumpą laiką Amerikos lietuviams ten'a sukelti $250,000 fondą politiniam ir informaciniam darbui vesti. Fondas reikalingas sučelpti akciję Europoje ir praplėsti veikimus Amerikoje, nes artinasi valanda, kurios visi laukėme: pasaulio arenoje sprendžiamas Lietuvos laisvės arba pavergimo klausimas.

Šaukiamoji konferencija atžymės N. Y. ir N. J. lietuvių rolę vajuje.

New Yorko Lietuvių Taryba nuoširdžiai kviečia draugijas ir regina atsiųsti savo atstovus į šią konferenciją. Neužmirškite savo atstovų tuščiomis: skubiai reikalingos lėšos Lietuvos išlaisvinimo pagreitinimo akcijai.

Konferencijos progą prašome paskirus narius-nares savo asmeniškas aukas atnešti. Aukokime bent vienos dienos uždarbį, kiekvienas pagal savo pajėgumą. Aukokime tiek, kiek kiekvienas vertiname Lietuvos laisvę, savo giminių išvadavimą iš vergijos, priespaudos.

Kviečiame jūsų organizaciją dalyvauti gruodžio 8 d. konferencijoje.

New Yorko Lietuvių Taryba

ŽINIOS IŠ BOLŠEVIKŲ OKUPUOTOS LIETUVOS

Šakyna, Šiaulių apskr.—Atėję bolševikai, be jokios priežastiesi mirtinai sumušė vietos klebona kun. Gylį ir išsivežė nežinia kur.

Raudėnai, Šiaulių apskr.—Antru kartu atėję bolševikai viską vogė ir plėšė. Iš klebono kun. Riškiaus atėmė laikrodėlį ir portfelį. Įsiveržę į bažnyčią, išplėšė tabernakulį, išpylė Švenčiausį ant žemės, o komuninę, pasikišęs raudonarmietis po skvernu, išsinešė. Iš zakrastijos pasivogė purifikatorius ir humeralus, kuriuos bolševikai susiėmė į kišenius vietoje nosinių.

Mažeikiai. — Buvęs Mažeikių gimnazijos inspektorius ir mokytojas L. Baranauskas, kurį 1945 m. bolševikai buvo išvežę į Sibirą, mirė iš bado ir šaltinės.

Palanga.—Šiais metais per Šv. Roko atlaidus buvo atvykęs iš Telšių vyskupas V. Karevičius. Atlaiduose dalyvavo nesuskaitomos minios žmonių. Bendrai visoj Lietuvoj žmonės labai meldžiasi.

LIETUVIŲ R. K. SUS-MO AM. OFICIALIS ORGANAS

GARSAS

Eina Ketvirtadieniais — Redaguoja M. ZUJUS

PRENUMERATOS KAINA:
Jungt. Am. Valst. metams $2.00, pusei metų $1.00; užsieniuose metams $3.00. Skelbimų kainos sulig pareikalavimo.

LITHUANIAN R. CATH. ALLIANCE OF AMERICA OFFICIAL PUBLICATION "GARSAS"

Published every Thursday by the Lithuanian R. C. Alliance of America

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
United States of America $2.00. Foreign countries $3.00. Single copy 5c. Advertising rates on application.

"GARSAS"
73 East South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.
PHONE: Wilkes-Barre 3-4711

RINKIMAMS PRAŪŽUS

Lapkričio 5-tos balsavimai davė republikonams didesnius laimėjimus, negu jų oponentai demokratai tikėjo.

Į U. S. Atstovų Butą republikonai pravedė 246 atstovus, padidindami savo skaičių 54; demokratai pravedė 187 atstovus—prarado net 53 vietas; darbiečiai pravedė 1 (turėjo irgi 1); progresistai nepravedė nei vieno (turėjo 1).

Į U. S. senatą republikonai pravedė 23, užsilikusių yra 28, viso naujam senate jie turės 51—laimėjo 12 naujų vietų; demokratai pravedė 13, užsilikusių yra 32, viso naujam senate turės 45—prarado 11 vietų; progresistai nepravedė nei vieno (turėjo 1).

Republikonai pravedė 20 gubernatorių (laimėjo du), demokratai pravedė 14 (pralaimėjo 2).

Republikonai kontroliuos kongresą (senatą ir atstovų butą) ir turės daugiau gubernatorių, negu demokratai. Trumano administracijai per šiuos du metu prisieis dirbti su stipriai opoziciniu kongresu. Republikonų vadai jau planuoja savo vadovystę ir programą, kurią jie stengsis kongrese pravesti.

Demokratai pralaimėjo dėl daugelio priežasčių. Šalyje buvo didelis nepasitenkinimas dėl įvairių iš karo laikų užsilikusių suvaržymų ir nedateklių. Pačių demokratų viršūnėse nebuvo sutarimo ir kooperacijos. Pačiame kongrese daugelis demokratų maištavo prieš savo vadus, ėjo su opozicija. Demokratams stipriai pakenkė kai kurių jų vadų didelis palinkimas į kairę, pataikavimas komunistams ir Kremliaus agresingai politikai. Toks Henry Wallace, būdamas kabineto nariu, visai atvira piršo didžiausius nusileidimus Sovietų Rusijai, paliekant jai laisvas rankas rytinėje Europoje, Tolimuose ir Artimuose Rytuose, kur imperialistinės Maskvos ranka virė ir tebeverda raudoną smalą laisvę mylinčių tautų pavergimui ir eksterminacijai.

Lapkričio 5-tos balsavimų pamoka privers demokratus persiorganizuoti ir apsivalyti nuo kenksmingų elementų.

BALF SEIMO NUTARIMAI

Konstitucijos Pataisos

BALF Direktoriatui pasiūlius, seimas priėmė dvi konstitucijos pataisas: 1) BALF skyriai gali būti sudaryti bet kuriose organizacijose, draugijose ar klubuose, jei juose atsirastų septyni ar daugiau narių, norinčių sudaryti BALF skyrių.

2) Metinį nario mokestį ($1.00) visa siųsti BALF centrui, o ne pusę, kaip buvo.

Rezoliucijos

Lietuvių Tremtinių Reikalu: BALF seimas, išklausęs kun. dr. J. B. Konciaus, apsilankiusio Europoje ir susidūrusio su apie 60,000 lietuvių tremtinių, kurių iš viso yra 75,000, o visos Baltijos—250,000, pranešimus, sužinojęs tremtinių sunkią padėtį, jų pasiryžima geriau mirti, negu grįžti į komunistinės Rusijos pavergtas jų tėvynes, numato sunkų šelpimo darbą ir didelį mūsų amerikiečiams apsunkinimą, todėl mes lietuviai, Jungtinių Amerikos Valstybių piliečiai, susirinkę seime, tariame ir reikalaujame kad mūsų šalies vyriausybė dėtų visas pastangas išlaisvinti Baltijos valstybes iš po Rusijos jungo, kaip garantuoja Atlanto Čarteris ir pirmesnieji užtikrinimai; kad tremtiniai galėtų grįžti į savo tėvynę laisvai gyventi ir dirbti be jokių pašalpos.

BALF Biudžeto Reikalu: B. A. L. F. seimas, išklausęs pranešimo apie 1947 m. biudžetą ir projektuojamą $625,000 sumoje lietuviams tremtiniams gelbėti, visu nuoširdumu nutaria šiaip pasisakyti:

1. Seimas reiškia nepasitenkinimo kad BALF vadovybės paruoštas 1947 m. biudžetą yra už[illegible] National Budget Committee ir kad The Advisory Committee [illegible] Foreign Aid [illegible] Department of the U. S. [illegible] jį aštriu ir pil[illegible]

[illegible] tuviai įsipareigoja [illegible] savo gyve[illegible] tremtinių [illegible] e su teise jį pratęsti, jei kvota nebūtų pasiekta.

Našlaičių Fondo Reikalu: Kadangi BALF vadovybė yra sudariusi Lietuvių Našlaičių Komitetą, kuris rūpinasi lietuvius našlaičius parsitraukti Amerikon ir juos čia tinkamai globoti, B. A. L. F. seimas užgiria komiteto darbuotę ir prašo toliau rūpintis lietuvių našlaičių globa.

Lietuvių įkurdinimo reikalu: Kadangi lietuvių tremtinių laikino įkurdinimo, kol jie galės grįžti Lietuvon, klausimas yra labai opus ir komplikuotas, BALF seimas prašo ir įgalioja BALF Direktorių Tarybą sudaryti specialę komisiją rūpintis lietuvių tremtinių įkurdinimo galimumais.

Padėkos Pareiškimai

BALF seimas nutarė paskelbti gilios padėkos pareiškimą visiems BALF skyriams, parapijoms, klebonams, centralinėms organizacijoms, draugijoms, spaudai ir radio programoms ir jų vedėjams už gausią talką ir pagalbą, o ypač visiems prisidėjusiems prie lietuvių tremtinių šalpos darbo aukomis ir darbais.

Nuoširdžios padėkos pareiškimai perduoti Jo Šventenybei Popiežiui Pijui XII, Apaštališkajam Delegatui arkivyskupui A. G. Cicognani, kardinolui Samuel Stritch, Catholic Committee for Refugees, War Relief Services—N.C.W.C., American Red Cross, U. S. Committee for the Care of European Children, American Relief for France, American Relief for Italy, International Rescue and Relief Committee, American Christian Committee for Refugees ir National War Fund.

BALFB

Vajui Pravesti Siūlymai

1. Lapkričio ir gruodžio mėnesiuose turėti BALF veikėjų susirinkimus visose valstybėse; juose prašyti tokių dalykų: a) nustatyti miestams kvotas; b) sudaryti vajaus valstybėje vadovybę; c) sudaryti miestų vajaus vadovybes, kurios galėtų pasiekti plačius vietos visuomenės sluoksnius; d) sudaryti platų aukų rinkimo tinklą; e) nustatyti viešų pramogų, prakalbų, koncertų, vakarienių, bazarų—kalendorių; f) pravyti parapijų vadovus, kun. klebonus, padaryti savo bažnyčiose rinkliavas; g) sudaryti tikslius sąrašus įvairių profesijos ir biznio asmenų, organizacijų ir klubų, pajėgiančių skirti stambesnes aukas iš savo iždų; h) sudaryti platų aukų rinkėjų tinklą; i) vaisius darban įtraukti neseniai iš Europos atvykusius lietuvius.

2. Fondo piniginių aukų vajus eati sausio ir vasario mėnesiuo-

Apžvalga

LIETUVIŲ KOVA PRIEŠ OKUPANTUS IR MŪSŲ TALKA

"Vienybė" šiaip apibudina kovą prieš nacių ir bolševikų okupacijas, pastangas atgauti laisvę ir nepriklausomybę ir mūsų, amerikiečių lietuvių, talką.

"Lietuvių tautos priešvokiškoji rezistencija buvo galinga ir visuotinė. Daug aukų sudėjo lietuviai. Daug kuolų sukišo į vokiečių karo mašinos ratus. Lietuvių tautos garbė buvo apginta. Bet kas mums šiandien iš to? Ar pasaulis įvertino tą kovą?

"Lietuviai rezistencija visuomet suprato dvigubai: tiek prieš vokišką, tiek lygiai prieš bolševikišką okupantą. Mūsų tautai buvo ir tebėra svarbu, kad ji turėtų laisvą valstybę, kad joks atėjūnas neturėtų teisės švaistytis bizūnu mūsų tėvų garbingoje žemėje.

"Šiandien priešvokiška ir prieš fašistiška rezistencija Lietuvoje nebeturi prasmės. Ji pasibaigė. Tai—istorinis dalykas. Naciai ir fašistai sumušti, jų vadai pakarti ar nusižudę. Kiti dar bus teisiami.

"Prieš porą metų yra prasidėjęs naujas kovos etapas—lietuviškoje rezistencijoje jau trečias. Tai kova prieš bolševizmo okupaciją.

"Kova su bolševikų okupantais—tai 1940-41 metais prasidėjusios kovo tęsinys. Imperialistinė Rusija—dabar didžiausias Lietuvos, Europos ir viso pasaulio priešas. Mums aišku, kad Lietuva niekaip neatgaus laisvės, jei Maskvos carams nebus nulaužyti ragai. Tai svarbiausias dalykas.

"Šiandien visos jėgos turi būti sujungtos išvaduoti Lietuvą iš gyvuliško okupanto replių. Dabar svarbiausias dalykas—viso pasaulio lietuvių susibūrimas į bendrą demokratinio pasipriešinimo sąjūdį, į kovą prieš bolševizmo okupaciją. Lietuviai tėvynėje pasuko tuo keliu. Jie kviečia ir mus į tą pačią talką.

"Kada mes, visi kaip vienas, atsakysime:—Taip!?

"Kada, pagaliau mes čia, Amerikoje, sudarysime tokias sąlygas, kad plačioji visuomenė galėtų išeiti į Lietuvos laisvinimo darbą plačių ir vieningu frontu?

"Kada mūsų vadai, pamiršę asmenines ambicijas, sujungs į vieną galingą akcijos organą visas savo tarybas, misijas ir sąjungas?

"— Kovojanti Lietuva laukia atsakymo."

MASKVINIS "ROJUS" YRA TIK LAIKINIS

Savaitraštis "Amerika" šiaip rašo apie Maskvos užsivylimą Lietuvos rašytojais:

"Komunistų laikraščiai išidėjo straipsnį 'Ilgiau tylėti negalima,' kuriame smarkiai užsipuolami Lietuvos rašytojai, nerodą jokio entuziazmo sovietinėms užmačioms.

"Maskva nori, kad rašytojai virstų agitatoriais, kalbėtų marksizmo-leninizmo temomis ir būtų propagandos įrankiais.

"Tie laikraščiai taip nusiskundžia: 'Rvški lietuvių rašytojų dalis tarybinės tikrovės atžvilgiu užėmė 'tylinčiųjų' poziciją, žiūrėdami į tarybinę santvarką, kaip į laikiną reiškinį.'

"Iš to matyti, jog Lietuvos rašytojai teisingai numato, kad maskviniam rojui Lietuvoje ateis galas ir kad Kremliaus gaujos turės įšsineškinti savo matuškon, palikę Nemuno krantus."

MASKVOS ĮTAKA DAR TOLI SIEKIA

"Sandara" rašo:

"Šioje 'Sandaros' laidoje žinomas Lietuvos veikėjas ir mokslininkas prof. Mykolas Biržiška aprašo Baltijos tautų universiteto įkūrimą Hamburge. Ištikro, įvykinimas tokio sumanymo, žiauriose gyvenimo apystovose, nebuvo lengvas. Profesoriai susispietė mažose patalpose arba griuvėsiuose. Ne gana to, okupacinė anglų vyriausybė uždraudė kritikuoti komunizmą ir prisiminti tą, kas dabar dedasi Lietuvoje.

"Bet ir to dar neužtenka. Maskvai spaudžiant, patsai universiteto vardas tapo pakeistas. Iš Baltic University in Hamburg padaryta 'Hamburg University for Displaced Persons'. Tas jau vienas parodo, kaip toli siekia keršto sovietų įtaka. Galimas daiktas, jog neužilgo bus pakeistas ir Baltijos jūros vardas, nes jis irgi primena tris pavergtas tautas."

BALF ĮGALIOTINIAI UŽSIENYJE

Visi BALF siuntiniai, pinigų ir daiktų, siunčiami parinktiems patikėtiems asmenims BALF valdybos patvirtintiems įgaliotiniams. Iš pradžių kai kur BALF pašalpa ėjo per kitas organizacijas, o dabar daugiausia ji siunčiama tiesiog BALF įgaliotiniams.

BALF įgaliotiniais šiuo metu yra: Švedijoje—dr. Antanas Starkus; Danijoje—P. Natkiewicz; Belgijoje—kun. dr. Julius Danauskas; Prancūzijoje—dr. Stasys A. Bačkis; Šveicarijoje—Stepas Garbačiauskas; Italijoje—kun. dr. Viktoras Pavalkis; Vokietijoje: britų zonoje—dr. Leopaldas Dymša, amerikiečių zonoje—Petras Minkūnas ir prof. Mykolas Ražaitis, prancūzų zonoje—dr. Antanas Trimakas; Austrijoje: prancūzų zonoje—dr. Stasys Daukša ir A. Baliūnas; amerikiečių ir britų zonoje—inž. J. K. Vokietaitis.

Kur tik galima, pašalpa tiesioginai perduodama įgaliotiniams kurie savo veikloje griežtai laikosi BALF nustatytų taisyklių.

Čia dar pažymėtina, kad Amerikos Raudonasis Kryžius yra pažadėjęs už apie 23,0000 dolerių aprūpinti keturias valkų prieglaudas Lietuvoje (2 Kaune, 2 Vilniuje, visose po 200 vaikų) reikalingais daiktais ir vaikučių drabužėliais. Šis projektas turėjo National War Fund ir President's War Relief Control Board sutikimą ir pritarimą. BALF jau yra įmokėjęs pažadėtą sumą, bet dar nėra tikslių žinių, ar už B. A. L. F. paskirtus pinigus nupirkti daiktai pasiekė savo tikslą.

Kun. dr. J. B. Koncius

Washingtonas.—Lapkričio 1-tą Amerikos Darbo Federacijos savaitraštis paskelbė, kad nuo 1939 metų maisto kainos pakilo iki 500-600 procentų.

Iš Kelionės Po Europą

(Iš Bendrojo Amerikos Lietuvių Šalpos Fondo Pirmininko Kun. Dr. J. B. Konciaus Pranešimo BALF Seimui)

(Pabaiga)

Nesuprantama UNRRA taktika ir jų galvosena tremtinių atžvilgiu. Jie žiūri į tremtinius, kaip į labai žemos rūšies žmones; jie vengia jų draugystės; neduoda jokių geresnių tarnybų, nors tremtinių tarpe yra ir geriausių specialistų. Vokietijos UNRRA centre (visoms trims zonoms) Arolsene, vienas įžymus direktorius su didžiausiu nepasitenkinimu ir nustebęs pareiškė, kaip aš drįsau pasiimti sau už šoferį D. P. Jis šiek tiek nusiramino, kada paaiškinau, kad mano šoferis yra Amerikoje gimęs. Matyt, kieno tai gudriai pravesta propaganda Amerikos zonoje, nukreipta prieš tremtinius. Kas dar liūdniausia, kad UNRRA vadovybės į kai kurias stovyklas pasikviečia karo policiją ir ginkluotus karius, apsupa stovyklą ir praveda griežtą kratą; patikrina visą tremtinių nuosavybę, iškrato kišenius. Rastus pas tremtinius pinigus, ar tai senus rusų, ar Lietuvos, ar tai auksas ar sidabras, ar popiera, viskas iš jų atimama. Bėgdami iš tėvynės jie savo sutaupas—auksinius ir sidabrinius pinigus, laimingai išsaugojo nuo nacių, dabar gi iš jų tie pinigai atimami. Jei atranda truputį daugiau konservuoto maisto dėžučių, kurias tremtiniai susitaupo iš Raudonojo Kryžiaus gautų maisto produktų ar savo kasdieninio davinio atidėję juodai dienai, tokių kratų metu ir tą UNRRA atima.

Todėl BALF'as maisto į stovyklas, UNRRA žinioje esančias, nesiunčia, o siunčia į tas zonas, kur tremtiniai Vokietijoje ir Austrijoje prancūzų zonoje negyvena stovyklose ir kur mai to reikalingumas yra didesnis.

Paskutiniais laikais sudarytos specialės komisijos tremtinių patikrinimui—"screeningui" (persijojimui). Britų ir prancūzų zonose tie persijojimai atliekami ramiai; pavyzdžiui britų zonoje patys lietuviai įeina į tas komisijas. Tuo tarpu Amerikos karo zonoje persijojimo komisijos pasižymi dideliu žiaurumu—komunistinio pobūdžio. Jie taip terorizavo tremtinius, kad kiti net taip įbauginti, kad gauna širdies ataką ir miršta. Pav. Dillingene, Donau stovykloje du lietuviai Samauskas ir Venslauskienė gavę širdies ataką mirė. Iš Dillingeno, Ausburgo ir kitų stovyklų "screeningų" komisijos nekaltai išmetė daug lietuvių, jų tarpe net vaikų 15-16 m. amžiaus, o tėvai palikti, arba kai kur motina išmesta, o tėvas su vaikais palikti. Prieš tokius nenormalius ir žiaurius elgėsius protestavau mūsų karo valdžiai ir mūsų centras siuntė į Washingtoną pareiškimus. Išmestuosius iš stovyklų tremtinius atiduoda vokiečių globai, kurie, tarytum kalinius, suvaro tremtinius į policijos saugojamas koncentracijos stovyklas, lygiai tokias, kaip buvo nacių valdymo metu.

Toks jų gyvenimas ir nežinomas rytojus ir ateitis nepaprastai tremtinius slėgia, nes jie nežino kaip ilgai čia turės būti, ar juos gabens kitur, ar visai apleis, neduos pašalpos. Tas viskas yra jų kasdieniniu gyvenimo klausimu. Tie klausimai yra tuo labiau skaudūs, kad nieko tikro jiems negalima pažadėti ar užtikrinti. Kada tik tenka su jais susidurti, jų pirmas ir svarbiausias klausimas yra toks: "Ar greit galėsią grįžti į tėvynę pas savuosius? Ar jūs amerikiečiai pagelbėsite mums atgauti brangią tėvynę?" Kada paklausdavau ar dabar kuris nors iš jų norėtų grįžti, tai iš 60,000, su kuriais grupėmis ar pavieniai teko susidurti, neatsirado nei vieno, kuris norėtų grįžti į sovietų okupuotą Lietuvą. Jie man atsakydavo:

"Daug kentėjom nuo nacių teroro, tai ko mes turime grįžti į sovietų komunistų baisias gyvenimo sąlygas. Jei kas mus prievarta mėgintų grąžinti į komunistų rojų, tai geriau tegu mus čia vietoj žudo, nes geriau greitai mirti, negu iš lėto kankinamu." Tie jų pareiškimai buvo pareikšti su didžiausiu pasiryžimu ir gilisiu susijaudinimu. Tokie tremtinių pareiškimai, iš tikrųjų, nėra tuši, nes 1945 m. pabaigoje Kompteno stovykloje, kada rusų sovietų kariams buvo leista ukrainiečius prievarta gabenti, tai jie visomis jėgomis priešinosi, daužė barakų langus ir stiklais piaustė sau gerkles. Šie baisūs įvykiai buvo aprašyti "Stars and Stripes" kariškame laikraštyje. Po šių reiškinių ir Amerikos visuomenės protestų, tremtiniai daugiau prievarta nebeišgabenami. Vykdamas į karo zonas 1946 m. sausio mėn. Londone kalbėjau su Amerikos delegacijos prie U. N. pirmininku p. Stettinius. Jis mane užtikrino ir leido pareikšti tremtiniams, kad Jungtinių Amerikos Valstybių valdžia niekada prievarta tremtinių negabens. Todėl savo kelionėse galėjau tremtinius nuraminti ir šį pareiškimą jiems įteikti. Kada jie paklausdavo, kada galės kitur laisvai vykti, ar kada bus galima grįžti į tėvynę, su širdgėla turėdavau nutylėti ar vengti tiesioginiai atsakyti.

Lietuvių Mokyklos

Lietuviai tremtiniai jaučia, kad ateitis priklauso nuo mokslo, todėl kiekvienoje stovykloje yra pradžios ir aukštesnės mokyklos. Gimnazijų (Colleges) yra Vokietijoj 20, progimnazijų (High Schools)—8; pradžios mokyklų (Elementary schools)—112; vaikų darželių (Kindergardens)—71. Visose šiose lietuvių mokyklose Vokietijoje mokosi apie 9,000 vaikučių.

Mokytojai daugumoje yra buvę Lietuvos gimnazijų mokytojai ir universitetų profesoriai. Mokyklų patalpos daugumoje yra praeti barakų kambariai, be mokslo įrankių, be rankvedžių. Nežiūrint tų trūkumų, mokytojų pasišventimo dėka, mokslas eina gana geru tempu. Jaunimas pamokų atydžiai klauso ir sukaupia visas jėgas, kad tik daugiau išmokus. Tokio idealaus ir tėvynę mylinčio jaunimo neteko niekur matyti. Kur tik susidūriau su jaunimu, jų vienintelė viltis, kad Amerikos iletuviai jų neužmirš, juos sušelps ir pagelbės grįžti į tėvynę.

Lietuvių Ansambliai ir Kultūrinė Veikla

Kiekvienoje didesnėje stovykloje lietuviai turi chorus, šokėjų grupes, scenos artistų trupes, ansamblius, sporto klubus, meno ratelius, vakarinius kursus ir tt. Visos jaunesnės jėgos mėgina sunaudoti laiką kultūriniams ir kilniems tikslams. Kiekvienoje stovykloje turi savo komitetą, kurį patys išrenka. Komitetas susideda iš šių: pirmininko, pagelbininko, sekretoriaus, iždininko, policininkų, dažnai net turi ir teisėją, tarytum, tai būtų maža savivaldyba. Šie komitetai tarpininkauja tarp lietuvių, U. N. R. R. A. ir karo valdžios autoritetų įvairiais reikalais ir vadovauja stovyklos gyvenimu.

Stebino ir tiesiog žavėjo jų puikūs chorai, artistai, teatraliniai ansambliai ir šokėjai. Kai kurie ansambliai taip tobulai išlavinti, kad galima juos statyti net New Yorke, Chicagoje ar kituose dideliuose Amerikos teatruose. Jie puikiai pasirodytų. Kai į lietuvių teatralinius parengimus atsilankė amerikiečių, britų ir prancūzų aukštieji karininkai ir valdininkai, jie buvo sužavėti. Lietuviški ansambliai net karo vadovybės kviečiami iš vienos zonos į kitą, net iš Vokietijos į Austriją. Kaip būtų gera, kad nors vieną iš tų ansamblių galėtume pamatyti koncertuojant čia Amerikoje.

Tiesiog reikia stebėtis lietuvio darbštumu ir sumanumu: lietuvaičių tautiniai drabužiai padaryti iš paprastų skudurėlių, taip gražiai atrodo, tarytum, didžiausių ekspertų suplanuoti ir pasiūti. Kadangi tinkamų batelių neturi, tai didžiausiuose teatruose šoka basos. Mokslingumu ir meniškumu lietuviai yra pralenkę visas kitas tautas.

Studentai

Aukštesnį mokslą einančių studentų Vokietijoje ir Austrijoje yra apie 2,000. Vokietijoje didesnis studentų skaičius yra šiuose universitetuose: Hamburge, britų zonoje (Baltic University) apie 500; Munchene, Amerikos zonoje apie 600; Tubingene, prancūzų zonoje apie 400; Insbrucke, Austrijoje, prancūzų zonoje—apie 110 ir kituose Vokietijos universitetuose išsklaidyta apie 400.

Studentai yra susiorganiavę į lietuvių studentų organizaciją, kurios centras iki šiol buvo Tubingene. Jų tarpe yra siekiančių įvairių mokslų.

Centrinės Organizacijos

Lietuviai tremtiniai Vokietijoje ir Austrijoje, kaip tik atsirado šiose šalyse, atnaujino Lietuvos Raudonąjį Kryžių ir įkūrė lietuvių Bendruomenę. Šios dvi organizacijos apima šalpos ir švietimo reikalus Vokietijoje ir Austrijoje. Lietuvos Raud. Kryžius yra Tubingene; jis turi savo raštinę, kurioj tarnauja 8 žmonės ir vyriausią valdybą iš 5 žmonių; revizijos komisiją iš 3 žmonių. L. R. K. darbo ir veiklos tinklas nutiestas per Vokietiją ir Austriją. Liet. Bendruomenės centras, kuris rūpinasi švietimo ir mokyklų reikalais, yra britų zonoje, Detmolde. Abi organizacijos, surinkę iš pačių tremtinių centus, sekmingai teikia pagalbą našlaičiams, ligoniams, seneliams ir mokykloms.

* * *

Didžiausią dalį savo kelionės laiko pašvenčiau Vokietijoje ir Austrijoje, alijantų okupuotose zonose. Svarbu buvo susipažinti su tremtinių gyvenimo sąlygomis, juos užtarti valdžios įstaigose. Per tą laiką įteikiau atitinkamus raštus karo valdžiom, U. N. R. R. A. pareigūnams, U. N. R. R. A. centrui ir Austrijos civilinei valdžiai

Šia proga turiu pažymėti, kad lietuvių tremtinių tarpe yra 248 lietuviai kunigai. Kiekvienoje stovykloje yra įrengta koplyčia, kur laikomos pamaldos ir gieda galingi lietuvių chorai. Daugelis kunigų yra kapelionai aukštesnėse mokyklose ir šiaip mokytojauja. Dvasinis lietuvių tremtinių gyvenimas yra labai geras ir tikybinė praktika teikia suraminimo ištrėmime.

Malda už Tėvynę

Dieve, kuris leidai tautas ir įdiegei joms laisvės troškimą, grąžink, prašome Tave, ir mūsų Tėvynei laisvės dienas. Tegu tie bandymai, kuriuos Tu skyrei mūsų šaliai, būna jos prisikėlimui ir didesnei jos dvasinei gerovei.

Laimink, Viešpatie, mus, kurie priversti buvome palikti savo gimtąją žemę. Duok mums jėgų ryžtingai pakelti sunkią tremtinio dalį. Padaryk, kad visi mes liktume ištikimi savo Tėvynei ir grįžtume į ją, neįdami naują atgimimo ugnį.

Siųsk, Viešpatie, išminties ir stiprybės dvasios tiems, kurie dirba mūsų tautai ir aukojasi jos labui.

Padėk savo tėviška meile ir globa pasilikusiems Tėvynėje mūsų broliams ir sesėms, stiprink dėl Tavo vardo ir tautos laisvės kenčiančius, guosk liūdinčius ir nuskriaustuosius, amžiną šviesą suteik, Viešpatie, tiems, kurie jau mirė kovos lauke.

Švenčiausioji Mergele Marija, Aušros Vartų gailestingumo Motina, pavesk savo dieviškajam Sūnui Jėzui Kristui mūsų Lietuvą, kuri taip nuoširdžiai Tave myli ir garbina.

Neleisk, kad Tavo Sūnaus vardas būtų išrautas iš lietuvių širdies.

Šventasis Kazimierai, mūsų tautos Globėjau, vadovauk mūsų kovai dėl laisvės, kaip kitados stebėklingu būdu, kad vadovavai mūsų tėvams.

Per Kristų, mūsų Viešpatį, kurį tiki, išpažįsta ir myli kiekvienas taurus lietuvis. Amen.

L.R.K. SUSIVIENYMO AMERIKOJE VYKDOMOJO KOMITETO SUSIRINKIMO PROTOKOLAS

PIRMOJI SESIJA

Rugpiūčio 23, 1946

Reorganizacinis ir reguliario seimo naujai išrinktų LRKSA Vykdomojo Komiteto narių susirinkimas įvyko rugpiūčio 23-26 dienomis, 1946, Susivienymo centro ofise, 73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

Pirmą sesiją vice prezidentas Juozas Vaičaitis atidarė 10:00 A. M.

Maldą sukalbėjo dvasios vadas kun. J. F. Baltusevičius.

Sesijoje dalyvavo dvasios vadas kun. Jonas F. Baltusevičius, vice prezidentas Juozas Vaičaitis, sekretorius Vincas T. Kvetkas, iždininkas Juozas G. Joneika, iždo globėjai Vincas Abromaitis ir Petras J. Karašauskas, daktaras kvotėjas kun. dr. Antanas G. Rakauskas; taipgi naujai išrinktas vice prezidentas Jurgis K. Venslovas, naujai išrinktas daktaras kvotėjas dr. Albertas J. Valibus ir redaktorius Matas Zujus.

Nedalyvavo prezidentas Leonardas Šimutis.

RAPORTAI

Pirmsėdis J. Vaičaitis pakvietė dvasios vadą kun. J. F. Baltusevičių raportuoti.

Kun. J. F. Baltusevičius raportavo, kad metiniam Kunigų Vienybės seime, įvykusiam rugpiūčio 20, 1946, Marianapolio Kolegijos patalpose, Thompson, Conn., jis padaręs pranešimą apie LRKSA ir kvietęs dvasiškiją remti mūsų organizaciją. Savo kuopoje (155, Scranton, Pa.) aiškino nariams persirašymo (rekonversijos) reikalus ir ragino narius darbuotis Susivienymo ir kuopos gerovei, įtraukiant naujų narių. Pranešė, kad jokių skundų neturi, kas parodo, kad dvasinė narių padėtis yra kuo geriausia.

J. G. Joneika pasiūlė dvasios vado raportą priimt, V. Abromaitis parėmė. Priimtas vienbalsiai.

Pirmsėdis J. Vaičaitis padėkojo kun. J. F. Baltusevičiui už patarimus ir puikią kooperaciją su V. K. nariais.

V. T. Kvetkas užėmė pirmsėdžio vietą ir pakvietė raportuoti vice prezidentą.

VICE PREZIDENTO RAPORTAS

Vykdomojo Komiteto nariai:

Kaip visuomet, vice prezidento raportas yra trumpas. Po paskutinio specialio susirinkimo, įvykusio birželio mėnesį, mes turėjome seimą. Apskritai imant, jis pavyko, bet mes parvykome namo su vienu kitu nepasitenkinimu. Aš linkęs tikėti, kad vieną nepasitenkinimą galėjome išvengti, jei V. Komiteto nariai būtų šiek tiek daugiau pasirįžę ir griežčiau gynę.

Aš turiu omenyje sekretoriaus algą. Man išrodo, kad sprendimas netelsingas. Vienok tai yra seimo sprendimas. Mes čia negalime jį pakeisti. Mes galime nusistatyti tą padaryti artimiausiu galimu momentu.

Be abejonės, sekretorius raportuos mums apie milžiniškus pakeitimus padarytus seime. Aš manau, kad tie pakeitimai yra geri. Aš manau, kad jie prisidės prie mūsų Susivienymo padėties pagerinimo.

Man malonu, kad kun. J. F. Baltusevičius pakeitė savo nuomonę ir sugrįžo V. Komitetan. Jis prirodė savo naudingumą Komitetui ir Susivienymui. Taigi, gražu matyti daugumą pasilikusių komiteto nariais.

Aš džiaugiuosi užbaigęs du terminu, kaip vice prezidentas. Aš sveikinu mano įpėdinį p. Venslovą ir linkiu, kad jis turėtų tokį pat malonumą, kaip aš, einant vice prezidento pareigas. Aš dėkingas nariams ir V. Komitetui už davimą progos jums tarnauti. Aš pilnai suprantu atsakomybę, kurią atstovai Clevelando seime uždėjo man, išrinkdami iždininku. Aš dėsiu savo geriausias pastangas, kad jūsų pasitikėjimo neužvilti.

Aš dėkingas buvusiam iždininkui J. G. Joneikai už paramą, kurią jis suteikė man per dvi dienas centro ofise. Aš įvertinsiu jo kooperaciją ateityje, kurią jis pasižada suteikti.

Mano geriausi linkėjimai dėl buvusio vyriausio daktaro kvotėjo. Geriausios kloties jo pasirinktoje profesijoje. Taipgi sveikinu naują daktarą kvotėją dr. A. J. Valibų.

JUOZAS VAIČAITIS, buvęs vice prezidentas

V. Abromaitis pasiūlė vice prezidento raportą priimt, J. G. Joneika parėmė. Priimtas vienbalsiai.

J. Vaičaitis, užėmęs pirmsėdžio vietą, pakvietė raportuoti sekretorių Vincą T. Kvetką.

Sekretorius Kvetkas skaitė finansinį raportą ir aiškino įvairias tranzakcijas geresniam supažindinimui naujų V. Komiteto narių. Toliau skaitė savo komentarus.

SEKRETORIAUS RAPORTAS

Lithuanian Roman Catholic Alliance of America Statement of Income and Disbursements from January 1 to June 30, 1946

SUMMARY OF CHECKING ACCOUNTS

BALANCE—January 1, 1946	$ 50,816.88
Income for 6 months	390,738.51
Total	$441,555.39
Disbursements for 6 months	350,300.89
BALANCE	$ 91,254.50
Transferred from Savings Accounts	1,053.28*
BALANCE—Checking Accounts June 30, 1946	$ 92,307.78

*Closed Banks—Dime and Penna. Liberty.

PETTY CASH ACCOUNT

BALANCE—January 1, 1946		7.40
Deposited to Petty Cash Account		500.00
Total		$507.40
Expenses:		
Penna Power and Light and Tombergs	$ 42.55	
Wilkes-Barre Window Cleaning	24.00	
Postmaster	170.13	
Bell Telephone	180.05	
Stationery and Office Supplies	22.25	
Magazines and Wall St. Journal	34.00	
Check Book	1.50	
Sanitary Towel	18.00	
Mass for Mr. Venclas	7.00	499.48
BALANCE—June 30, 1946		$7.92

CONDITION OF FUNDS—JUNE 30, 1946

MORTUARY FUND

BALANCE—January 1, 1946		$1,489,527.77
Income:		
Assessments	$56,812.92	
Assessments Deducted	67.92	
Interest on Bonds	19,556.81	
Interest on Mortgage Loans	1,711.69	
Interest on Savings Accounts	203.63	
Profit on Bonds	818.56	
Brooklyn	978.71	
Profit on Bonds	13,987.16	
Returned from Closed Bank	718.25	
Additional Cr. from Closed Bank (correction)	336.86	95,192.50
Total		$1,584,720.27
Disbursements:		
Death Claims	$61,850.00	
Assessments Refunded	64.65	
Real Estate Expenses		
Wilkes-Barre	887.87	
Brooklyn	294.57	
Akron Lot No. 86	30.60	
Accrued Interest on Bonds Acquired	592.14	
Bond Interest Defaulted and Charges	230.00	
Reconversion Transfer	10,000.00	
Loss on Bonds	193.87	
Expenses Re Sale Akron Real Estate	279.83	
Petty Cash (W-B. Real Estate)	66.55	74,490.08
BALANCE—MORTURY FUND, June 30, 1946		$1,510,230.19

JUVENILE FUND

BALANCE—January 1, 1946		$17,755.16
Income: Assessments	$1,673.29	
Interet on Bonds	150.00	1,823.29
Total		19,578.45
Disbursements: Cash Surrender Value		30.25
BALANCE—JUVENILE FUND, June 30, 1946		$19,548.20

DISABILITY FUND

BALANCE—January 1, 1946		$69,711.41
Income:		
Assessments	$17,398.52	
Assessments Deducted	10.25	$17,408.77
Total		$87,120.18
Disbursements:		
Sick Claims	$16,906.40	
Assessments Refunded	$17.24	16,923.64
BALANCE—DISABILITY FUND, June 30, 1946		$70,196.54

EXPENSE FUND

BALANCE—January 1, 1946		$ 5,699.56
Income:		
Dues	$15,421.06	
Dues Deducted	6.40	
Certificates	32.48	
Special Dues	48.08	
Refund for Mortgage Satisfaction Cost	3.00	15,511.02
Total		$21,210.58
Disbursements:		
Dues Refunded	14.51	
Commissions	285.00	
Salaries—Officers	2,852.50	
Salaries—Employees	2,813.90	
Traveling Expenses	885.57	
Insurance Dept. Licenses	119.00	
Printing and Stationery	208.49	
Postage and Telephone	83.33	
Legal Expenses	358.61	
Official Publication	3,750.00	
Actuarial Services	1,008.70	
Medical Examiner's Fees	202.64	
Social Security	141.78	
Unemployment	70.89	
Withholding Tax	383.30	
Federal Excise Tax	42.07	
General Expenses	1,988.01	
Organizors	125.00	
Petty Cash Expenses	432.93	15,266.23
BALANCE—EXPENSE FUND, June 30, 1946		$ 5,944.35

WELFARE FUND

BALANCE—January 1, 1946		$5,616.05
Income—Dues	917.76	
Deducted from Claims	2.10	919.86
Total		6,535.91
Disbursements—Donations		143.04
BALANCE—WELFARE FUND, June 30, 1946		$6,392.87

TRUST FUND

BALANCE—January 1, 1946		7,894.81
Interest Earned	20.23	
New Accounts Opened	2,500.45	2,520.68
Total		$10,415.49
Less: Accounts Paid		567.18
BALANCE—TRUST FUND, June 30, 1946		9,848.31

CASH ACCOUNTS

ADULTS—Cash Balance, January 1, 1946		$62,268.47	
Cash Receipts for 6 months	$388,915.22		
Addition Credit from Dime Bank	336.86		
Interest on Savings Accounts	203.68	389,455.76	
Total		$451,724.23	
Disbursements for 6 months		350,270.64	
TOTAL ADULT CASH BALANCE—June 30, 1946			$101,453.59
JUVENILE—Cash Balance, January 1, 1946		$7,293.12	
Cash Receipts for 6 months		1,823.29	
Total		$9,116.41	
Disbursements for 6 months		30.25	
TOTAL JUVENILE CASH BALANCE—June 30, 1946			$ 9,086.16
TOTAL CASH ACCOUNTS			$110,539.75

REAL ESTATE

	Value	Rents Rec'd	Expenses
1. Brooklyn	$28,000.00	978.71	294.57
2. Akron Allotment	4,700.94*		
3. Wilkes-Barre	25,963.07	818.50	954.42
Totals	$58,724.81	$1,797.21	$1,248.99

*Akron Real Estate Sold:	Selling Price	Expenses
Lots No. 2 and 3	$1,000.00	$211.86
Lots No. 96	200.00	67.97
	$1,200.00	$279.83

MORTGAGE LOANS

BALANCE—January 1, 1946	$60,415.04
Loans Granted:—Baron	2,200.00
Total	$62,615.04
Received on Principal	9,711.07*
BALANCE MORTGAGE LOANS—June 30, 1946	$52,903.97

*Mortgage Loans Paid Off:
No. 19 Daylida
41 Kizis
49 Ostrowskie

BONDS

ADULTS—Balance, January 1, 1946		$1,385,103.21
Bonds Bought		241,807.50
Total		$1,626,910.71
Book Value, Bonds Called and Sold	$250,072.91	
Exchanged—Asso. Gas and Elect.	3,675.00	253,747.91
ADULTS—BONDS OWNED, June 30, 1946		$1,373,162.80
JUVENILE—BONDS OWNED, June 30, 1946		10,462.04
STOCK—BALANCE, January 1, 1946		350.00
Rec'd in Exchange—459 Shares Genl. Publ. Util.		3,675.00
BALANCE—STOCK OWNED, June 30, 1946		$4,025.00

BONDS BOUGHT—January 1 to June 30, 1946

Southern Pacific R. R. Co. 2⅞% 1986	$ 5,075.00
Union Pacific R. R. Co. 2½% 1991	15,187.50
Great Northern Rwy. Co. "P" 2¾% 1982	5,057.00
Great Northern Rwy. Co. "P" 2¾% 1982	5,025.00
Great Northern Rwy. Co. "Q" 2⅝ 2010	4,725.00
United States Savings Bonds "G" 2½ 1958	20,000.00
United States Savings Bonds "G" 2½ 1958	20,000.00
United States Savings Bonds "G" 2½ 1958	20,000.00
United States Treasury Bonds "G" 2½ 1958	40,000.00
Kansas City So. Rwy. Co. "A" 4% 1975	5,181.25
Scranton Spring Brook Water 2⅞% 1976	10,102.50
Illinois Pr. Co. 2⅞% 1976	5,127.00
Jersey Central Pr. and Lt. Co 2⅞% 1976	10,300.00
Texas and New Orleans R. R. Co. 3¾% 1990	10,000.00
Mountain States Tel. and Teleg. Co. 2¾%	15,280.50
Ohio Public Serv. Co. 2¾% 1976	15,150.00
Jersey Central Pr. and Lt. Co. 2⅞% 1976	10,300.00
Scranton Spring Brook Water 2⅞% 1976	5,050.00
Kansas City So. Rwy. 4% 1975	5,181.25
Socony-Vacuum Oil Co. Inc. 2½% 1976	9,987.50
Wisconsin Elect. Pr. Co. 2¾% 1976	5,078.00
	$241,887.50

BONDS—SOLD, CALLED, EXCHANGED

	Value	Profit	Loss
Lake Superior Distr. Pr. Co. 3½ 1966	$10,693.87		$193.87
Canadian Internatl. Paper Co. 6 1949	9,842.75	307.25	
N. Y. Central and Hudson R. R. R. 3½ 1998	4,579.36	55.64	
Union Pacific R. R. Co. 3½ 1970	4,877.42	272.58	
Portland Genl. Elect. Co. 1st 4½ 1960	9,577.39	622.61	
Union Pacific R. R. Co. Ref. Mtge 3 1990	15,593.04	456.96	
Southern Pacific R. R. Co. 3¾ 1996	4,987.50	187.50	
Great Northern Rwy. Co. 3¾ 1970	5,062.36	193.89	
Louisville and Nashville R. R. 2⅞ 2003	4,838.54	364.51	
U. S. of A. Treas. 2½ 1972-67	31,300.00	2,910.43	
U. S. of A. Treas. 2½ 1972-67	3,800.00	353.26	
U. S. of A. Treas. 2½ 1972-67	10,000.00	614.23	
U. S. of A. Treas. 2½ 1972-67	10,000.00	614.23	
U. S. of A. Treas. 2½ 1972-67	10,000.00	614.23	
U. S. of A. Treas. 2½ 1972-67	10,000.00	614.22	
U. S. of A. Treas. 2½ 1972-67	10,000.00	614.22	
U. S. of A. Treas. 2½ 1972-67	10,000.00	614.23	
U. S. of A. Treas. 2½ 1972-67	15,000.00	921.34	
U. S. of A. Treas. 2½ 1972-67	15,000.00	921.34	
U. S. of A. Treas. 2½ 1972-67	15,000.00	921.33	
U. S. of A. Treas. 2½ 1972-67	15,000.00	921.34	
Central Maine Pr. Co. 3½ 1966	5,000.00	225.00	
Louisiana and Arks. Rwy. Co. 5 1969	4,939.31	210.69	
Illinois Pr. and Lt. Co. 5½ 1957	4,892.47	182.53	
Ohio Public Serv. Co. 4 1962	4,938.90	278.60	
Jersey Central Pr. and Lt. Co. 2⅞ 1976	5,150.00		
Exchanged: Asso. Gas and Elect. Corp. 4½% 1978	3,675.00		
Total Sold—Profit and Loss	$253,747.91	13,987.16	193.87

ASSETS AND LIABILITIES—June 30, 1946

	Assets	Liabilities
Cash—Adults	101,453.59	
Cash—Juvenile	9,086.16	
Real Estate	58,724.01	
Mortgage Loans	52,903.97	
Bonds—Adults	1,373,162.80	
Stock	4,025.00	
Bonds—Juvenile	10,462.04	
Furniture, Machinery and Equipment	2,000.00	
Petty Cash	7.92	
Liens	486.66	
Minor Beneficiaries	9,848.31	
Mortuary Fund		$1,510,230.19
Juvenile Fund		19,548.20
Disability Fund		70,196.54
Welfare Fund		6,392.87
Expense Fund		5,944.35
Trust Fund		9,848.31
TOTALS	$1,622,160.66	$1,622,160.66

Vykdomojo Komiteto nariams:—

Progresinių žygių atžvilgiu, paskutinis seimas, mano nuomone, yra pats svarbiausias Susivienymo istorijoje.

Seimas autorizavo Vykdomąjį Komitetą, priimant pasiūlymus ir [illegible] zoliucijas sutvarkymui neganėtinų apdraudos ir [illegible] fondų duoklių. [illegible] dimui naujų pilnamečių ir jaunamečių certifikatų su apdraudos [illegible] tų reikalaujamu duoklių ratų pagrindu, ir suderyti fondą, kuris [illegible] Jaunimo Komisija galėtų planuoti veiklą, kuri patraukiną jaunuolius [illegible] šie progreso žingsniai duos V. Komitetui galimybes ateit [illegible] tas daryta praeityje, bet taipgi parūpins priemones eiti pirmyn ir [illegible] linti narystės padidinimui.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ ROMOS KATALIKŲ SUSIVIENYMAS AMERIKOJE

(Lithuanian R. C. Alliance of America)

Laiškai siųsti: P. O. Box 32, Phone: Wilkes-Barre 3-4711

73 E. South St., Wilkes-Barre, Pa.

VYKDOMASIS KOMITETAS

Kun. Jonas F. Baltusevičius, Dv. Vad., 1708 Jackson St., Scranton, Pa.
Leonardas Šimutis, Prezidentas, 2334 S. Oakley Ave., Chicago, Ill.
Jurgis K. Venslovas, Vice Prez., 1267 E. 82nd St., Cleveland, Ohio
Vincas T. Kvetkas, Sekretorius, P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Pa.
Juozas Vaičaitis, Iždininkas, 424 Dean Street, Scranton 9, Pa.
Petras J. Karašauskas, Iždo Globėjas,
13 Garrahan Street, Lyndwood, Wilkes-Barre, Pa.
Vincas Abromaitis, Iždo Globėjas, 113 Patterson St., Tamaqua, Pa.
Dr. A. J. Valibus, Dr. Kvotėjas, 104 So. Maple Ave., Kingston, Pa.

KONTROLĖS KOMISIJA

Adv. Jonas J. Grigalus, 52 G Street, So. Boston, Mass.
Pranas Katilius, 1059 Blair Ave., Scranton, Pa.
Edvinas Jasaitis, 221 N. Main Street, Pittston, Pa.

ŠTATUTŲ KOMISIJA

Jurgis Tumasonis, 222 So. 9th Street, Brooklyn, N. Y.
Pranas Rakauskas, 171 Crary Ave., Binghamton, N. Y.
Juozas P. Mickeliūnas, 6747 So. Artesian Avenue, Chicago, Ill.

TEISMO KOMISIJA

Juozas Batvinskas, 94 Fulton St., Wilkes-Barre, Pa.
Kazys D. Rubinas, 10503 Edbrooke Avenue, Roseland, Ill.
Elžbieta Samienė, 3442 So. Union Ave., Chicago, Illinois

ŠVIETIMO KOMISIJA

Kun. Pranas M. Juras, 94 Bradford Street, Lawrence, Mass.
Juozas B. Laučka, 19 West 44th Street, New York 18, N. Y.
Leokadija Žemaitytė, 1419 N. Main Street, Scranton, Pa.

LABDARYBĖS KOMISIJA

Bronė Rakauskienė, 171 Crary Ave., Binghamton, N. Y.
Petras P. Muliolis, 6606 Superior Ave., Cleveland, Ohio
Pranas Jurevičius, 722 Montgomery St., W. Pittston, Pa.

JAUNIMO KOMISIJA

Kun. Jonas Savulis, 420 Third St., Eynon, Pa.
Kun. Alfonsas Žukauskas, 64 Church St., Pittston, Pa.
Vincas Grieštaraitis, 34 Division St., Pittston, Pa.
Juozas Batvinskas, Jr., 94 Fulton St., Wilkes-Barre, Pa.
Edmundas Konsevičius, 58 E. 100 Pl., Roseland, Ill.

LRKSA. KUOPŲ SUSIRINKIMAI

EDWARDSVILLE, Pa.—1 kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną tuoj po sumos Šv. Marijos parapijos svetainėje.

FOREST CITY, Pa.—5-tos kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną tuoj po sumai Šv. Antano parapijos svetainėj.

WILKES-BARRE, Pa.—17 kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną tuoj po sumos parapijos salėje.

LEWISTON, Me.—26-tos kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną 2 val. po pietų S. Baltramiejaus draugijos salėj. Visi nariai malonėkite susirinkti.

LUZERNE, Pa. — 28-tos kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną 1 val. po pietų Mockaičio salėje.

MAHANOY CITY, Pa.—31 kp. susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną parapijos salėj. Pradžia tuoj po sumos.

EYNON, Penna. — 42-ros kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną tuoj po sumos parapijos salėj.

SUGAR NOTCH, Pa.—46 kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną Šv. Petro ir Povilo parapijos salėje, 12 P. M.

BRESLAU, Pa. — 56-tos kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną 2 val. po piet pas kuopos sekretorių

EXETER BORO, Pa. — 57 kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną Lietuvių Klubo name, Wyoming Ave.

DURYEA, Pa. — 61-mos kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną tuoj po sumos bažnytinėje svetainėje.

SHEBOYGAN, Wis. — 62 kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną bažnytinėj svetainėj po pirmų mišių.

ASHLEY, Pa. — 69-tos kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną 2 val. po pietų.

WANAMIE, Pa. — 75-tos kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną tuoj po sumos bažnytinėj salėj.

SWOYERVILLE, Pa. — 77 kp. susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną 2 val. po pietų, paprastoj vietoj.

NEW YORK, N. Y.—106 kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną Aušros Vartų parapijos salėj po pamaldų (sumos).

BURLINGTON, N. J. — 120 kp. susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną tuoj po sumai. Kviečiami visi nariai atsilankyti.

COALDALE, Pa. — 126 kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną

ST. CLAIR, Pa. — 130-tos kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną tuoj po mišių paprastoj vietoj.

E. VANDERGRIFT, Pa.—133 kp. susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną paprastoj vietoj ir aptaisto laiku.

LEE PARK, Wilkes-Barre, Pa.—153 kp. susirinkimas bus lapkričio 17 d. 2 val. po pietų, pas kuopos sekretorių J. Mažeiką, 93 Oxford St., Lee Park.

CHARLEROI, Pa. — 156 kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną 1 val. po pietų Lietuvių Klubo rūmuose, 1111 Meadow Avenue.

INDIANA HARBOR, Ind.—176 kp. susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną tuoj po sumos, Bažnytinėje svetainėje, 3901 Fir St. Malonėkite visi nariai sueiti.

PITTSTON, Pa.—183-čios kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną paprastoj vietoj, po sumai.

FRACKVILLE, Pa. — 187 kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną pas kuopos raštininką J. Bankietą, tuoj po sumai.

INKERMAN, Pa. — 194 kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną 1 val. po pietų, Lamsargienės svetainėp, 15 Chestnut St.

LINDEN, N. J. — 200 kuopos susirinkimas bus lapkričio 29-tą dieną A. Rupšio salėj, kampas Wood Ave ir 16th St. Pradžia 7:30 val. vakaro.

CHICAGO Heights, Ill.—202 kp susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną 1 val. po pietų Šv. Kryžiaus parapijos mokyklos kambary.

PLAINS, Penna.—212-tos kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną parapijos svetainėj, tuoj po pamaldų.

Port Washington, Wis. — 227 kp. susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną po sumos Šv. Ambraziejaus pobažnytinėje svetainėje.

WARRIOR RUN, Pa. — 238 kp. susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną 1 val. po pietų Petro Sabaliausko namuose, 507 Orchard St., Warrior Run, Pa.

WYOMING, Pa. — 244 kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną 2 val. po pietų pas J. Čižauską, 127 E. 6th St., Wyoming.

SIMPSON, Pa. — 271-mos kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną 2 val. po pietų Simono Stoškūno namuose.

BLISSVILLE, L. I., N. Y.—277 kp. susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną tuoj po sumos Atsimainymo Viešpaties parapijos svetainėje, 64-25 Perry Ave., Maspeth, L. I., N. Y.

PORT CARBON, Pa.—282 kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną 2 val. po pietų Igno Stungio salėj.

KORN KREST, Pa.—292 kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną 2 val. po pietų.

SCRANTON, Penna.—300 kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną tuojau po sumos pobažnytiniam kambary.

DANBURY, Conn. — 304 kuopos susirinkimas bus lapkričio 17-tą dieną gyminiko namuose, 43 State Street, Danbury, Conn.

Tegeranas.—Lapkričio 9-tą Irano autoritetai paskelbė, kad Banch-Sardasht rajone kovos tarp vyriausybės jėgų ir kurdų vėl atsinaujino.

UŽ $1.00 per metus
mėnesį paveikslai
3-jų paslapčių
Adresuokite
LAUJIENOS
Philadelphia 6, Pa.

Elizabeth, N. J.

Stuko Radio Koncertas ir Balius

Jaunas, Bet Jau Pasižymėjęs Smuikininkas

Jokūbas Stukas

Jokūbas Stukas iš Newarko, kurs dar yra jaunas, bet dėka nepaprastiems gabumams, jau pusėtinai pasižymėjęs ne tik savo viengenčių, lietuvių, bet ir kitataučių tarpe.

Sekmadienį, lapkričio 17-tą, Lietuvių Laisvės salėje, įvyks nepaprastai puikus koncertas ir balius rengiamas Jokūbo Stuko ir "Rūtos" Klubo. Tarp kitko, šio koncerto programoje dalyvaus įžymūs dainininkai Jonas ir Marijona Čižauskai, žinoma solistė Lionė Juodytė-Mathews; tenoras Vaclovas Baranauskas; estų šokėjų grupė vadovaujant A. Zimmermanui, Stuko šokėjų grupė vadovaujant L. Antanavičienei ir Stuko radio merginų oktetas vadovaujant J. Simeliavičiui; o profesorius Juozas Žilevičius tame koncerte akompanuos pianu. Prie to, dėl šokių, po koncerto gros Matulionio lietuviškas "Continental" orkestras.

Končerto programa prasidės ketvirtą valandą po pietų, o šokiai—pusė po septynių.

Prie to gi, spėjama, kad koncerto programoje dalyvaus ir pagarsėjęs berniukas — philadelphietis, garbės kapitonas Tadas Kuligovskis.

Muzikos Mylėtojas

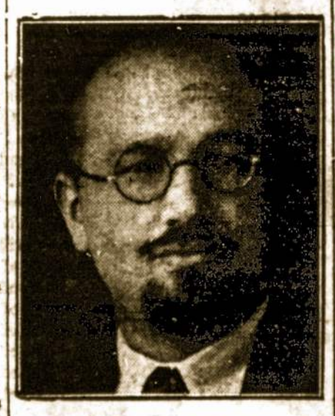

Prof. Juozas Žilevičius

Pasižadėjęs būti akompanistu Stuko Lietuvių Radio ir "Rūtos" Klubo koncerte lapkričio 17, Elizabeth, N. J.

NUMIRĖ KAZYS GERUNAITIS

Frackville, Pa. — A. a. Kazys Gerunaitis numirė spalių 23, 1946 m. Jis LRKSA 187 kp. priklausė nuo lapkričio mėn., 1923 metų.

Paliko nuliūdime žmoną Benediktą, irgi Susivienymo narę; 3 dukteris ir 2 sūnus, visi dar nevedę.

Palaidotas spalių 28 d. su bažnytinėmis ceremonijomis. *J.*

LRKSA CONN. APSKR. KUOPŲ ATSTOVŲ SUVAŽIAVIMAS

LRKSA Conn. apskrities kuopų atstovų metinis suvažiavimas įvyks lapkričio 17, 1946, Švento Andriejaus parapijos svetainėje, Stanley St., New Britain, Conn.

Suvažiavimas prasidės lygiai 1-mą valandą po pietų. Taigi, delegatus ir svečius prašome susirinkti laiku.

Kadangi tai bus metinis suvažiavimas, tad prisieis daug svarbių reikalų apsvarstyti. Be to, reikės išrinkti valdybą. Bus išduoti raportai iš praėjusio sezimo.

Pius Poškus, pirmininkas
Valeria Kaunietis-Vytell, raštininkė

BOSTONO LIETUVIŲ TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ, KURI ATSTOVAUJA TAUTINIUOSE FESTIVALIUOSE ĮVAIRIUOSE MIESTUOSE

Lietuvių Tautinių Šokių Grupės mergaitės, dalyvaudamos praeitą pavasarį National Folk Festival, Cleveland, Ohio, aplankė ir Lietuvių Kultūrinį Darželį. Čia jas matome prie Lietuvos himno autoriaus, dr. Vinco Kudirkos paminklo. Grupei vadovauja Ona Ivaškienė. Lapkričio 24, 1946, 3 P. M. Municipal Building salėje, So. Boston, Mass., lietuvių vakare Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Grupė išpildys gražią ir įvairią programą.

ŠIS MARGAS PASAULIS

Rašo GINTRŪNAS

"JAU GANA"...

Praūžė rinkimai ir republikonai vėl pradės ponauti. Jų vadai dabar laukia naujo kongreso susirinkimo (po naujų metų). Savo balsais rinkimuose žmonės pareiškė savo valią, iššlavė demokratus ir tuo davė ženklą, kad "jau gana". Sakoma, kad nauja šluota geriau šluoja.

Vienok, republikonų kelias ne rožėmis bus nuklotas. Trūkumų dar bus visokių. Tik laikui bėgant, reikalingi dalykai vėl pasirodys krautuvėse. Iš po nakties nesimatys daug naujų mašinų, šaldytuvų, ir tt. Streikų buvo ir, rodos, bus.

Antra, keista politikos padėtis Washingtone nieko gero nelemia. Nors republikonai kongrese vyraus iki 1948 m., tačiau gal sunku bus apseiti su demokratu prezidentu, kuris galės jiems kelią pastoti į naujus sumanymus, įstatymus ir tt. su savo veto. Nuo dabar iki 1948 m., tai bus kritingi metai. Jei kongresas ir prezidentas žvairiai žiūrės vienas į kitą, jei nesutiks svarbesniuose klausimuose, tai J. V. piliečiai turės daug ką nukentėti. Po dviejų metų vėl turės progą balsuoti "jau gana".

Kai kurie kelia savo balsą, būk Trumanas turėtų pasitraukti ir užleisti vietą republikonui. Girdi, tada kongresas ir prezidentas galėtų išvien dirbti. Bet laisva valia niekas tiek valdžios ir galybės neapleidžia. Tai negirdėtas dalykas, kad prezidentas rezignuotų.

Taigi, praėjo prieštaravimo viesulas. Demokratus žmonės atmetė, tikėdami šviesesnio rytojaus sulaukti. Vien laikas arba patvirtins jų nuomonę, arba parodys jų klaidą. Vis gi šiuose balsavimuose išėjo aikštėn vienas aiškus dalykas: žmonės turėjo "jau gana".

LIETUVIAI FILATELISTAI SUSIORGANIZAVO

Chicago, Ill. — Buvo žinoma kad Chicagoj randasi nemažai lietuvių filatelistų (pašto ženklelių rinkėjų), kurie priklausė kitataučių filatelistų klūbams ir neturėjo jokio savo tarpe ryšio.

Pastangomis Igno Sakalo, vieno "Draugo" redaktorių, kuris yra vienas įžymiausių filatelistų lietuvių tarpe, sušauktas lietuvių filatelistų susirinkimas ir įsteigta draugija: "Lithuania" Philatelic Society.

Draugijos tikslas bus populiarizuoti Amerikoj Lietuvos pašto ženklus, padėti nariams prieinamais būdais papildyti savo rinkinius, dažniausiai mainantis dublikatais, ir apsaugojant juos nuo netikrų brangesnių ženklelių, kuriuos nesąžiningi perkupčiai bando parduoti, ruošti parodas ir premijuoti geresnius rinkinius, kad tuo paskatinus narius daugiau įsigilinti į šį kultūringą ir savęs švietimosi palinkimą.

"Lithuania" Philatelic Society valdybon išrinkti šie asmenys: Pirmininku J. Green, vice pirmininku Ign. Sakalas, sekr. Ben. S. Jurėnas, 2534 West 46th Place Chicago 32, Ill., iždininkas V. Petrauskas, iždo globėjais Eve A. Lukas ir dr. Al. M. Račkus.

Į draugiją bus priimami ir už Chicago ir toliau gyveną lietuviai filatelistai. Jiems bus naudinga priklausyti, nes galės naudotis draugijos patarnavimu mainant savo dublikatus ir surandant rinką savo geresniems ženkleliams bei papildant savo rinkinį geresniais draugijos tarpininkavimu.

Visais "Lithuania" Philatelic Society reikalais, taip pat norintieji prikalusyti prašomi kreiptis į sekretorių aukščiau paduotu adresu. *Filatelistas*

Frackville, Pa.

Žinutės

Mūs kolonijoj buvo misijos. Anglų kalba vedė nuo spalių 13 iki 20 d. Lietuvių kalba misijas vedė nuo lapkričio 3 iki 10 tėvas pranciškonas.

* * *

Mūs klebonas kun. S. Norbutas turi labai gražų nusistatymą kas link Lietuvos—mūsų senos tėvynės. Nuo vasario 16, 1946, kas pirmadienį laiko šv. Mišias už Lietuvą ir kentančius lietuvius.

* * *

Bažnyčia yra gražinama. Sudėjo spalvotus langus su Šv. Jėzaus Širdies, Panelės Švč. Širdies ir šventųjų paveikslais. Padarė ir kitokių pagerinimų.

* * *

Buvusį parapijos asistentą kun. L. Pašukevičių vasario mėnesį perkėlė į Philadelphia, o jo vieton buvo atkeltas kun. Mažeika, bet nuo rugsėjo mėnesio netekom ir kun. Mažeikos. Jį nukėlė į New Philadelphia.

* * *

Nuo 1946 metų pradžios iki šiol numirė 8 lietuviai. Lietuvių ateivių eilės retėja.

* * *

Čia gyvuoja LRKSA 187 kuopa, SLA kuopa ir Motery Švento Ražančiaus draugija.

* * *

Lietuviškos veiklos maža. Jaunimo yra, tik nėra kam sutraukti į kokią organizuotą veiklą. Būtų galima įsteigti Vyčių ir Moterų Sąjungos kuopas. Taipgi šiuo momentu neturime taip reikalingo BALF skyriaus. Drabužių suaukota, bet piniginės pašalpos, galima sakyt, nesukelta. Atrodo, trūksta organizuotos jėgos. Prisimenu 1917-1918 metus, kada Lietuva siekė laisvės, tada buvo daug dirbama ir daug aukojama. Vertėtų ir dabar sukrusti.

B. Senelis

Baltimore, Md.

Jaunimo Klubo Šokis

Ketvirtadienį, Visų Šventųjų išvakarėse, parapijos jaunimo klubas sumanioje Alberto Juškevičiaus vadovybėje, turėjo pirmutinį iš penkių nustatytų šokių. Svečių buvo apie 200. Pranas Jakaičio orkestras visiems patiko. Visi gražiai linksminosi. Puiki tvarka tai nuopelnas visų klubo narių, kurie su pasišventimu rūpinosi užimti ir sąžiningai užpildyti jiems skirtas vietas. Valio mūsų klubiečiams už linksmą jaunimui surengtą pramogą.

Nuotrupos

Visų Šventųjų šventėje vaikučių mišios buvo atnašaujamos 9 val. ryte. Patys vaikučiai puikiai giedojo per tas mišias, po kurių buvo suteiktas palaiminimas Švč. Sakramentu.

* * *

Tą pačią dieną per mišias 12:10 v. vidurdienį maldininkai stovėjo gatvėje. Kun. dr. Mendelis mišių metu kalbėjo ražančių už mirusius. Prašė aukų bažnyčios atnaujinimui. Girdėjau, geraširdžiai žmonės suaukojo $500.00.

* * *

Šią savaitę per visas novenos pamaldas maldininkams pranešta kad nuo lapkričio 18 d. iki lapkričio 26 d. bus laikoma iškilminga 9 dienų novena. Kasdieną per 9 dienas bus laikomos pamaldos 5 kartus į dieną. Tai bus pirmas toks išmėginimas. Įdomu, kaip nusiseks. Du kunigai misijonieriai sakys pamokslus novenos metu.

* * *

Ponia Anelė Healy (Keidošiūtė), kuri buvo ūmai apsirgusi ir praleido kiek laiko Mercy ligoninėje, pasveiko. Pereitą savaitę grįžo namo.

* * *

Jonas Matelis randasi University ligoninėje. Jam padaryta gan pavojinga operacija.

* * *

Jonas Maskevičius vienas iš paskučiausių mūsų karių lavinais Port Dix, N. J. Taipgi Enrikas Rekus įžymus darbuotojas jaunimo klube dar tarnauja Dėdei Samui, Fort Belvoir, Va.

* * *

Vincas Velžis, sūnus mūsų lietuvio fotografisto, grįžęs iš Navy dabar mokinasi advokatūros Baltimorės Universitete.

* * *

Baltimorės arkivyskupas J. M. Mykolas Curley šį mėnesį minės 25 metų sukaktį atvykimo į Baltimore. Privatiškai renkama tinkama dovana šį jubiliejų paminėti. Sužinojau, kad mūsų parapija pasiuntė $2,000.00. Klebonas kun. dr. Mendelis nuo savęs aukojo $300.00, o kun. Dubinskas davė $200.00. Mėginama sukelti arti $200,000.00. Arkivyskupas tuos pinigus naudos labdarybės darbams.

S. Boston, Mass.

Lietuvių Liaudies Meno Vakaras

Rengia Bostono Lietuvių Tautinių Šokių Grupė sekmadienį, lapkričio (November) 24, 1946 Municipal Building Salėje, E. Broadway (tarp G ir H gatvių), So. Boston, Mass.

Pradžia 3 val. po pietų.

Programoje dalyvauja garsioji Rūtelė Kilmonytė iš Montreal, Canada, kuri pernai pavasarį, tokiame pat parengime, nustebino visus savo klasiškomis dainelėmis, deklamacijomis, o savo vaidinimu ir šposais visus iki ašarų prijuokino. Ji ir šį kartą išpildys įvairią ir įdomią naujai paruoštą programą. Bet visiems pageidaujant suvaidins ir "Dainavimo Profesoriaus' rolę.

Rūtelei pianu akompanuos McGill universiteto studentė, Anelė Jokubauskaitė iš Montreal, Canada.

Todėl įvertinkime talentingus lietuvių jaunuolius savo gausiu atsilankymu. Įžanga su taksais 75c ir $1.00.

Kviečiame atsilankyti—

Rengėjai

Omaha, Nebr.

Parapijos Vakarienė

Lapkričio 3-čią turėjome parapijos vakarienę. Ji buvo iš kalno gerai suplanuota ir mūsų geros širdies moterų skaniai pagaminta. Dėl to pasekmės buvo labai geros. Iš viso pavaišinome apie 675 žmones. Vakarienėje dalyvavo ir kongresmanas H. Buffet. Jis žadėjo darbuotis Kongreso rūmuose dėl Lietuvos nepriklausomybės. Jis gerai supranta Lietuvos kritišką padėtį. Senatorius Butler negalėjo dalyvauti dėl ligos. Programos vedėju buvo F. Petručionis, o mokyklos mergaitės gražiai pašoko.

Balsavome už Statybos Programą

Lapkričio 5 d. be kandidatų išrinkimo į valdiškas vietas, balsavome statyti daug viešų namų už 15 milijonų dolerių. Mat, norima turėti namus dėl sporto, kultūros, mokslo ir taip toliau.

Nelaimė Ištiko Lietuvį

Ernestas Baranauskas, kuris turėjo ūkį prie Humphrey, Nebr., žuvo bešaudant fazanus netoli savo ūkio. Neseniai jo tėvas žuvo nuo kulkos žaizdos, o dabar nelaimė ištiko ir sūnų. Ernestas paliko du vaikučiu ir jauną žmoną.

Prūsų Lietuviams Gaila Lietuvos

Prie Platte upės Nebraskoje yra daug stambių lietuvių ūkininkų iš Prūsijos. Neseniai man teko juos lankyti ir su jais kalbėtis. Jie labai apgailestauja Lietuvos padėtį ir lietuvių vargus po bolševikais. *Vietinis*

KATEKIZMAS

ANGLŲ IR LIETUVIŲ KALBOSE

Parašė Kun. M. J. Duffy, vertė kun. J. K. Miliauskas

SESTOJI LAIDA

Kaina: 20c už vieną; 15c perkant 5 ar daugiau

Kadangi mūsų išeivijos vaikų dalis gimtinės kalbos nemoka, tad mokytojams bei mokytojoms prisieina tikėjimo dalykus aiškinti lietuvių ir anglų kalba. Tokioms pamokoms ir išleistas šis Katekizmas. Vienas puslapis anglų kalba, kitas—lietuvių. Klausimai ir atsakymai trumpi ir lengvučiai.

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJĄ

73 E. South St. (P. O. Box 32), Wilkes-Barre, Pa.

Appeal of Displaced Lithuanian Women to the Women of The Free Countries of The World

The following is the abridged text:

When, during World War I, in 1918, many years of patient striving were rewarded by the rebirth of a free Lithuania, the Lithuanian women worked hard for twenty-two years by tht side of the Lithuanian men to make their reborn country prosperous and happy. As an absolutely equal partner of the man she took her full share in all the country's activities — spiritual, cultural, political and economic.

And their joint, unremitting toil had its reward: Lithuania was prosperous and progressive; she felt that she had regained an appropriate position in the community of free nations; that as a member of the League of Nations, she was taking her part in the affairs of the world . .

And then the storm broke. Lithuania and her sister Baltic States, like the other small countries, tried desperately to remain neutral. She stubbornly turned deaf ears to the cajolery of Nazi Germany . . . Instead of marching against the helpless and heroic Poles, Lithuania opened her doors wide to tens of thousands of Polish refugees despite all the German intimations of displeasure.

Alas, once again an ill-omened understanding between Germany and Russia was fatal to Lithuania . . . and Soviet Russia breaking a whole series of solemn treaties, seized the three Baltic States.

Night once more descended on Lithuania and this time it was far worse than even under the Czarist regime. In a single dreadful year, Lithuania's hard-won liberty and prosperity were destroyed. First of all, her free press, her political parties, her religious, cultural and benevolent organizations were suppressed. Then, hundreds of her outstanding men and women were thrown into prison . . . Then staged elections to a "People's Diet" were held at which there was only one list of candidates... The "People's Diet," in a session held under the eyes of the NKVD (Soviet Secret Police) of course "voted" to incorporate Lithuania into the Soviet Union...

Then came the forced sovietization of Lithuania, the suppression of her administrative and legislative institutions, the systematic disorganization of her religious and cultural life, the disruption of her economic system, the complete pauperization of her people . . .

When all the terroristic methods used to break the spirit of the Baltic peoples and their tenacious attachment to liberty failed, the NKVD determined upon the cruel measure so successfully used in the Soviet Union itself: the mass deportation of the majority of the people. From June 14 to 21, 1941, over 40,000 helpless and harmless men, women and children of all classes of the population were transported from Lithuania under unspeakable conditions. The unfortunates were packed into boarded-up cattlecars, without sufficient air or water or food and no sanitary arrangements, and were forced to travel for long weeks to the remotest regions of Russia and Siberia. Thousands of weaker ones died on the way including many expectant mothers, new-born infants, small children and old people. Heads of families were invariably separated from their dear ones, even mothers were frequently separated from their children, who were taken to homes or camps for raising "Young Communists." The life of those who survived and were taken to Siberian and other labor or concentration camps can only be conjectured...

The change of masters brought no relief to the Baltic peoples. A second, no less cruel oppressor took the place of the first one. Ruthless spoliation of the country and oppression of the people continued. Thousands of people were hunted down and sent for forced labor to Germany instead of to Siberia. Repeated attempts were made to mobilize the young men for the German Army. But the underground movement which had begun under Soviet occupation grew to include nearly the whole population. Nazi efforts to harness Lithuanian agriculture and industry to the German war machine were impeded at every step. Lithuania was the only German-occupied country which furnished no SS legion. For all of this Lithuania paid heavily: again thousands of her men and women were imprisoned, deported to German concentration camps or summarily executed; Lithuania had several "Lidices", only the ouside world heard little of them.

And then, in 1944, came the threat of a second Soviet occupation . . . Hundreds of thousands of Baltic people, praying for the speady victory of the Western Allies, in whom they had all along put all their hopes, chose exile to Germany as the lesser of two evils, which offered a chance of at least physical survival. It was a sorrowful choice: the bitter lot of the unwanted exile in an alien and unfriedly land.

Those who survived hunger and ill-treatment by the Nazis and the bombardment of the German cities and finally found asylum in the American, British and French zones of occupation are today safe, even if desolate. The lot of those who fell into the hands of the Russians hardly bears thinking of. But the fate of those who could not escape from the Baltic countries is tragic beyond description. Now and then a few people escape—not only Lithuanians but also Jews and Poles, and have horrible tales to tell of the second Soviet occupation, which, in the hopeless misery of the people, far surpasses the first occupation: unceasing pillage of the war-ravaged land; complete upheaval of the Lithuanian way of life, moral terrorization, forced mobilization into the Red Army, imprisonments, executions, deportations — the same tale but greatly increased in horror. Over 50,000 new deportations . . . hunger, disease fear and despair stalk the unhappy land. The forests and marshes are full of desperately fighting, ill-clad, ill-armed, half-starved men, members of the underground resistance movement those same men who fought the Germans so bitterly. Their numbers have been increased by the men fleeing from forced mobilization or deportation. They are being hunted down day and night by forces equipped with the most modern devices of war . . . The farmsteads within many miles of the forests have all been burnt to the ground, the farm people deported. The men (some of these "men" are 14-15 years old!) resisting in the forests see little help anywhere but still they continue to resist. That is the temper of the whole nation . . .

It is sad enough that all this horror should have so undeservedly come upon the inoffensive, laborious, progressive people of these three small states, who went peacefully about their affairs, asked odds of no man, who were neither fascist nor communist in inclination . . .

It would be unspeakably tragic if these three nations, victims of the aggressive policy of a power more than thirty times their aggregate size, should be allowed to be permanently deprived of their liberty . . .

During all these sombre days since September 1, 1939, the hopes of these three peoples were centered in the great Western Democracies. The great beacon, whose light sustained their spirit and gave them courage and strength to persevere in their resistance to both aggressors was the Atlantic Charter, in which they believed implicitly. They put their trust in the declarations of the great leaders of the Western Democracies: President Roosevelt's Four Freedoms was another great moral support; and the greatest of those Freedoms was—Freedom from Fear. That Fear, which is worse than any material misery, that Fear which has been their hourly companion for nearly six long years. They were overjoyed when, at the closs of the war, great leader after great leader solemnly declared that there must be real peace with justice in the world and, most significantly, that one great tyranny must not be exchanged for a still greater one.

The people of the Baltic States are convinced that there never was a dictatorship so unashamed a tyranny so great as that . . . used against the unhappy non-Russian countries which have fallen victims to Soviet aggression.

. . . Time presses. If the Soviet occupation of the Baltic States lasts much longer, there will be no Baltic peoples left; they will have been exterminated or deported and their places taken by hordes of new settlers from outer Russia or Siberia. Our people are desperate. They are determined to resist the invader in every way they can. They are kept alive only by one hope: that some day they will regain their freedom. Only one prayer rises from the hearts of the tortured, exhausted people: that the Bolsheviks be withdrawn from the Baltic lands . .

We, the women of Lithuania those remaining behind in our unfortunate mother country and those living in a dreary exile, appeal to you, our sister women of the free countries of the world, to help us. Even as you did, we suffered and struggled side by side with our men during these bitter years. But you, together with your returned soldiers and sailors and airmen, are already tasting the blessings of peace. You have already taken up the task of rebuilding your ravaged countries or your countries exhausted by the efforts of the long struggle. We, for our part, know no peace. During the hard German occupation, we did our best to help the Allies. In the ranks of the American and British armies, thousands of young men of our blood, now citizens of the United States or British subjects, but Lithuanian in origin, fought together with your young soldiers; many of them gave their lives for their new countries and for the principles for which those countries fought. Will you not help us now, help us by using the great influence which you have with your governments on behalf of our country and her sister Baltic States? You are free from fear and want; you may go about your business by day and sleep peacefully at night, without fear that the secret police may seize you or your dear ones at any moment; your children do not cry in vain for bread; your nearest cold tundras of Siberia. Will you not help us in this, the truly greatest hour of our need, to know a real peace, to have that which is even more important than peace—to be free again, to order our lives as we ourselves think best, and not be subject to the arbitrary will of a foreign oppressor?

We, the women of Lithuania appeal to you, our happier sister women, earnestly praying you to use your good offices with your governments to the end that:

1. Lithuania be considered a member of the United Nations and be admitted to the coming Peace Conference.
2. Action be taken to induce the Soviet Union to withdraw their army, administration and police from Lithuania.
3. The Soviet Government be prevailed upon to return to Lithuania the Lithuanians forcibly deported therefrom.
4. Until the withdrawal of the Soviet Army is effected, an Allied Mission be immediately sent to Lithuania to save her people from complete extermination.

NEW PLAN OF UNIVERSAL MILITARY TRAINING ANNOUNCED

New War Department Plan Shortens Period of Training—Gives Special Opportunities for Education

The new project of Universal Military Training was made public by the War Department for the first time in early October, when speakers announced it simultaneously at the American Legion Convention in San Francisco and at the Conference on Military Training organized by the Veterans Division of the Citizens Committee of Universal Military Training in New York. The plan attracted wide attention of the press, and such outstanding writers on military affairs as Major George Fielding Elliot and Hanson Baldwin devoted their columns to enthusiastic praise of the new plan for Universal Military Training.

The main characteristic of this War Department project is that instead of the original period of one year of continuous military training, it foresees only six months of actual training and leaves the remaining half year for specialized programs according to the choice of the trainees. This second period offers them the following alternatives: enlisting in the Army or Navy, in the National Guard, or in the Organized Reserves, entering a Service Academy, entering one of the colleges with a Reserve Officers Training Course approved by the War Department or following a course of advanced technical training in schools approved by the War Department. Thus the second part of the training year will be spent on education according to qualifications and interests of the trainees, and even in places chosen near to the locality of their residence.

Describing the new project, the War Department stresses emphatically that Universal Military Training is essentially independent from the Army and Navy. The young men while in training will not be available for combat or any operations, will not be subject to the Articles of War, they will wear uniforms distinguishable from Army and Navy uniforms, and special advisory board appointed by the President will be charged with furnishing advice as to the conduct, recreation, moral and spiritual welfare of the boys. Although trained in the art of war the young men will be subject to a school rather than military routine.

The Universal Military Training plan expects to provide the Armed Forces with one million trained reserves of young men every year, the Army with 760,000 and the Navy with 232,000-274,000. In this way a powerful reservoir of trained and highly skilled manpower will be created assuring America's readiness for any emergency.

FRATERNITY... THE HOPE OF THE WORLD

Strength Through Fraternalism More Widely Felt Than Ever Before, Declares President-elect Clara B. Bender, of The N. F. C. of A., as She Assumes Office. Must Reaffirm Our Pledge of Fraternal Service

As I assume the duties and responsibilities of president of the National Fraternal Congress of America, I am aware that the word "fraternity" signifies the hope of the whole world for a better life in a far more compelling sense than ever before.

We have had time to come to the realization that fraternal effort and fraternal spirit are the framework of strength, the indispensable component of understanding and sympathy, and the elements which underlie every effort directed to the good of all people.

In this respect, we are the beneficiaries of those who proved these truths in the years of suffering and tragedy.

With this example fresh in our minds, our obligations with the organizations represented by this Congress and in our own communities are more clearly defined.

I feel the need in every level of our membership of the kind of fraternalism and the degree of energy which characterized this nation and its allies during the war.

While we have established a record of service to hundreds of thousands, and while we have intensified our activities in civic work and broadened their scope, we can do more.

Today, strength through fraternalism—in homes, in small societies, in national groups, and in the community of allied nations—is more widely felt than ever before. In this atmosphere, we must reaffirm our pledge of fraternal service.

Let us dedicate ourselves to the task of promoting the general welfare of fraternal insurance so that the year 1946-1947 will be written large in the records of our National Fraternal Congress.

Let us look to the rugged cross for inspiration and protection and pray that our Heavenly Father will bless us all as we go on together to new experiences.

Clara B. Bender

Nauja Lietuvos Istorija

THE STORY OF LITHUANIA

Parašė kun. Tomas Chase (Čižauskas)

Išleido Strafford House, Inc.

Žemėlapiai, kronologija, 390 pp.

Kaina: $3.50

Užsakymus siųskite:

"GARSO" ADMINISTRACIJA

P. O. Box 32, Wilkes-Barre, Penna.

Please send me postpaid ..... copies of THE STORY OF LITHUANIA. Enclosed find $.....

Name .....

Address .....

WHY LIFE INSURANCE?

Because the first deposit, no matter how large or small it may be, guarantees the payment of the fund from that minute on.

Because the plan makes it possible for the father who is richer in love and ambition than in money to guarantee to his children an education and thus enjoy the sense of pride he can feel in knowing he has given his children the greatest gift possible.

Because the plan enables every father, no matter how humble may be his financial circumstances, to give his children as good or better start in life than he had.

Because the plan makes it unnecessary for a widow to sacrifice her resources to give the children an education; sacrifice she would, of course; but the plan makes such sacrifice unnecessary.

Because there are no "ifs" or "buts" in the plan, it guarantees a definite sum at a definite time; when the children are ready for college, the money is ready to meet their bills.

Because the plan is the greatest stabilizing influence you can introduce into your life not only for the sake of the children but for your own sake as well.

Because it guarantees that no matter what other men may do you have paid your part in the debt that this generation owes the next.

— Franklin Field

SUSIDOMĖJIMAS KNYGA "THE STORY OF LITHUANIA"

Bologna 19-10-46

Didžiai gerb. Tamsta:

Gavęs Amerikos lietuvių laikraščius iš rugpiūčio mėn. 1946 metų, radau straipsnį, kuriame sakoma, kad "The Story of Lithuania" yra išleista. Susidomėjau ne vien dėl to, kad leidinys yra ne tik brangus mums lietuviams bet kad duoda progos susidomėti kitataučiams apie mus, kaipo tautą ir valstybę; liūdna, kad jie nori rašti ją (kalbu apie italus) kažkur tai apie Prancūzijos sienas, ar tai Balkanuose. Šiuo atžvilgiu, kitataučiai išgirdę apie lietuvius ir Lietuvą, iš smalsumo verčia geografijos atlaso lapus ir ieško krašto, esančio prie "gintaro jūros".

Aš pats šiuo metu gyvenu Italijoje Bolognos mieste, praleisdamas, kaip ir daugelis lietuvių liūdnas tremtinio dienas. Esu chemijos studentas, studijuoju šio miesto garsiam universitete, o už šias studijas turi būti dėkingas Amerikos lietuviams, kurie per BALF mus remia.

Su mumis gyvena daugelis studentų iš įvairių kraštų, apie 12 tautybių. Įdomaujasi jie mūsų kraštu, jojo pasisekimais, literatūra, istorija, ekonominiu gyvenimu ir tt. Mūsų yra informuojami, tačiau tas neviskas: trūksta propagandinės literatūros ir autentišku mokslo veikalų, kuriais galima būtų tvirtai užakcentuoti, kas žodžiu pasakoma.

Kilo mintis parsisiųsdinti šį veikalą, kadangi jokio kito neturim: skubus bėgimas iš Lietuvos neleido pasiimti šios srities literatūros, ir antra vertus, apie tai net nebuvo pagalvota.

Prašau maloniai Tamstą, jei tas nesudaro sunkumų, pasiųsti veikalą, o aš kiek galėdamas, pasistengsiu atsilyginti itališka valiuta. Aiškiai žinau, kad veikalas bus netik mūsų pačių susidomėjimo centre, bet ir užsiniečių.

Tikėdamas gauti palankų atsakymą, laukiu šio brangaus leidinio.

Tamstą gerbiąs,

Vacys Stankevičius,
Via Cirene 2,
Bologna, Italy.

Aišku, kaip reikalinga mums lietuviams tokia knyga, kaip "The Story of Lithuania." *Jeigu pasaulis nežino mūsų istorijos, tai galime būti tikri, kad ir piršto nekels padėti Lietuvos nepriklausomybę atgauti.*

Leidėjai į kiekvieną prašymą iki šiol galėjo atsiliepti palankiai. Vaciui Stankevičiui, pavyzdžiui, pasiuntė tris egzempliorius dovanai. Pereitą savaitę šimtą egzempliorių pasiuntė United Nations atstovams. Šimtus ir šimtus kopijų jau išdalino tarp įvairių svarbesnių įstaigų ir asmenų, kad tik Lietuvos vardas ir Lietuvos istorija būtų žinomi pasaulyje.

Bet darbą tęsti ir vesti tolyn leidėjai verčiami yra prašyti Amerikos lietuvių pagalbos. Kas nori padėti šią svarbią knygą pristatyti, kur reikalinga, tesiunčia auką kun. C. E. Paulonis, 207 York St., Brooklyn 1, N. Y. Knygą taipgi galima įsigyti "Garso" administracijoje.

Genys

RENT CONTROL

Tenants Cannot Be Evicted Without Complying With OPA Regulations

Every person who wishes to evict a tenant should contact his local Price Control Board or the Area Rent Office at Scranton, Pa. before taking any action. Many landlords are taking improper action and find themselves in violation. The result is that the Rent Control Office has had to proceed against many landlords who are not complying.

Generally, no tenant may be evicted but there are several reasons for which a tenant may be evicted. In some cases the waiting period is six months if it is for occupancy by the landlord who needs the property for his own use.

In order that landlords will not, through ignorance of the law, become a violator they are asked to contact their local Boards for information.

Juvenile Opportunities

Life insurance for children is a big and relatively untapped marked. It is a bargain investment for the parents on behalf of their children. A life insurance program can be started that will be paid up at an age when many men and women just begin paying premiums. It helps give character and sense of responsibility. It insures a child's insurability at standard rates regardless of future physical or occupational expenses or business opportunities.

— New England Mutual Pilot's Log

Opportunity May Knock But Once

But, the wise man uses his resources to make opportunities. Somehow, somewhere, he will find opportunities that others have missed; he will discover a way where none is expected. Opportunity is built on a foundation of achievement, ability, experience, knowledge, enthusiasm and industry.

— The Fraternal Monitor

Independence, Mo.—Lapkričio 10-tą dėl gaisro žuvo keturi juodųjų šeimos vaikai.

LEGAL NOTICE

Notice is hereby given to all persons concerned that the accountants in the following estates have settled their accounts in the office of the Register of Wills of Luzerne County and that the same will be presented to the Orphans' Court of said County for confirmation nisi on Monday, December 2, 1946, at 10:00 o'clock a. m.

Estates of William L. Boyd, William R. Boyd, Exr; Alexander B. Coxe, Alexander C. Yarnall and Arthur E. Newbold, Jr., Trustees (3 Accounts); Florence M. McGuire, Grace M. Shoemaker, Exrx; Richard Sharpe, L. B. Jones, Trustee; John A. Negosh, Christine N. Grabowski, Extx; Wilhelmina Haussmann, Julius W. Haussmann, Exr; Bridget T. Walsh, Miners National Bank, Wilkes-Barre, Trustee; Geo. W. Kropp, O. H. Dilley, Exr; O. F. Kistler, Howard K. Petry, Exr; A. A. Sapder, Minnie G. Reese, Extx; Louisa L. Ryman, Miners National Bank, Wilkes-Barre, Exr; Sarah Thomas, Hannah Girman, Trustee; C. Rosa Powell, Miners National Bank, Wilkes-Barre, Exr.

JOHN SKIVELLI,
Register of Wills and Clerk of Orphans' Court

"GARSO" KNYGYNE

GALITE GAUTI ŠIAS KNYGAS

ŠVENTASIS RAŠTAS—NAUJASIS TESTAMENTAS

J. E. Arkiv. J. Skvirecko vertimas. NAUJASIS TESTAMENTAS apima visas keturių evangelijų knygas; Apaštalų Darbų aprašymą; laiškus Apaštalų: Šv. Povilo, Šv. Jokūbo, Šv. Petro, Šv. Jono, Šv. Judo ir gilųjį ateinančių ir ano pasaulio dalyku Apreiškimą, surašytą apaštalo Šv. Jono. Naujame Testamente yra surašyta Viešpaties Jėzaus darbai ir stebūklai.

ŠVENTASIS RAŠTAS tai yra KNYGA knygų. Todėl patys užsisakykite jį ir užsakykite mūsų broliams, kurie yra karo audrų išblaškyti. Jie yra [illegible] išsilikę lietuviškų knygų. Stipriais audeklo apdarais $3.00; popieriniais viršeliais—$2.00.

ŠVENTŲJŲ GYVENIMAI—Skaitymai Kiekvienai Dienai

Knyga turi netoli 1000 puslapių, gausiai paveiksluota, puikiais, stipriais apdarais su aukso kryžium ant viršaus. Kaina tik $4.00.

ANGLIŠKAI-LIETUVIŠKAS ŽODYNAS (English-Lithuanian Dictionary)

Mes siūlome jums Angliškai-Lietuviškų Žodyną, kuris yra laikomas vienas iš geriausių. Jo formatas-didis: 6 colai per 4", 400 puslapių; kietais, stipriais audeklo apdarais. Parduodavo po $4.00; dabar mes jums siūlome bargeną—atiduodame už $3.00.

"VAI LĖKITE, DAINOS"—Gražiausių Liaudies Dainų Rinkinys

Paruošė KUN. J. DABRILA. Papildyta rinkinį išleido kun. Pr. Juras. Knyga 220 puslapių, nedidelio formato. Telpa 238 gražiausios populiariškiausios liaudies dainos. Kaina 75 centai.

KAIP TAPTI AMERIKOS PILIEČIU?

Tai yra labai naudinga knygutė, kuri daug padės tiems, kurie ruošiasi gauti Amerikos pilietybės antrosios popierius. Joje yra trumpai sugrupuoti klausimai ir atsakymai anglų ir lietuvių kalbose. Knygutė maža formato. Gali moterys ją įsidėti į rankinį (pocketbook). Didelis radinys, tinka visiems. Kaina 25 centai.

Užsisakant kreipkitės į

"GARSO" ADMINISTRACIJA
73 E. South Street (P. O. Box 32), Wilkes-Barre,

IŠKILMINGAS ATIDARYMAS ATNAUJINTOS ŠV. MYKOLO BAŽNYČIOS, SCRANTONE

IŠKILMINGOS ŠV. MIŠIOS

10:30 val. ryte iškilmingas Šv. Mišias atnašaus klebonas kunigas Jonas Baltusevičius; kunigas J. C. Kundreckas, Šventos Onos parapijos klebonas iš Luzerne bus diakonu, kunigas Vincas J. Nanorta — subdiakonu; kun. Jonas Supšinskas — ceremonijų vedėju, kun. Jonas Balkunas. Atsimatnymo parapijos klebonas, Maspeth, L. I., N. Y. — pamokslininkas.

BANKIETO RENGIMO KOMITETAS

Bankieto rengimo komisijos pirmsėdis—Ben Brumša, padėjėja—Petronelė Uloziene.

Publikacijos komisijos pirmsėdis—Jurgis Sadauskas.

Tikietų komisijos pirmsėdis—John Stack.

Meniškos programos komisijos pirmsėdė—Mrs. Helen Moran. Meništką programą išpildys parapijos choras ir merginų sekstetas: Aldona Balinskaitė, Eleonora Janušaitė, Lorraine Talkevičiūtė, Antanina Šileikaitė, Klementina Platikaitė ir Arlene Topar. Programoj dalyvaus šie vyrai: Jurgis Sadauskas, Petras Rakauskas, Kazys Drazdauskas, Kazys Ulozas, Vladas Kelhauskas ir Edvardas Pocius.

Svečių priėmėjos—Miss Ruth Walber ir Mrs. Jean Quader.

Prie stalų—Mrs. Helen Kurasukas—pirmsėdė; patarnautojos: Mrs. Frank Quader, Mrs. Joseph Repsha, Mrs. Felix Simms, Mrs. Anna Swartz, Mrs. Joseph Chomko, Mrs. William Shaleikas, Mrs. Joseph Skrutski, Mrs. Jule Kazlauskas, Mrs. Stella Kuchinskas, Mrs. William Vilčinskas, Miss Ruth Walber.

Virtuvėje darbuosis: Al. Brocavich—pirmsėdis, Mr. Doherty, Mr. Samuels, Mrs. Mary Kazlauskas, Mrs. Rose Zaramba, Mrs. Stanley Miscavage, Mrs. Mary Staninas, Mrs. Anna Budwitis, Mrs. Helen Nolis.

Prie "refreshments": Peter Talkevich—pirmsėdis, George Sadowskas, Ben Bremsha, Stanley Miscavage, John Schwartz, William Laurenaitis, Dominic Gedman, George Slagis, Stanley Kazlauskas.

Bankieto rengimo komitetą sudarė: Ben Brumsa ir Petronelė Uloziene, pirmsėdžiai, atstovaujanti parapiją; John Schwartz—Commander of the St. Michael's Catholic War Veterans Post 282; Dominic Gedman — Holy Name Society; Ruth Walber—Prefect Blessed Virgin Sodality; George Slagis—LRKSA kuopos pirmininkas.

Programos vedėjas—kun. Antanas Sinkevičius, Šv. Kazimiero parapijos klebonas, Plymouth, Pa.

PARAPIJOS ISTORIJA

Pradėjus lietuviams apsigyventi Scranton'e, jie susitelkė dviejose dalyse: Providence—North Scranton ir Hyde Park—West Scranton. North Scranton'e įkūrė Šv. Juozapo parapija, prie kurios priklausė ir Hyde Parke gyvenusieji lietuviai. Kadangi tuo laiku susisiekimas buvo nelabai patogus, tai ir pradėta kalbėti apie organizavimą naujos parapijos.

Parapijos Įkūrėjai

Hyde Parke įkūrimas lietuvių parapijos yra garbingas nuopelnas Šv. Stepono pašalpinės draugijos, kuri ir šiuo laiku laimingai egzistuoja. Šv. Stepono draugija įkurta 1913 m. gruodžio 1-ma dieną. Sekančiais metais, t. y. 1914 vasario 23 dieną, draugijos susirinkime išrinktas komitetas laiduojant jam teisę rinkti parašus vietos lietuvių, kurie pritartų įkūrimui naujos parapijos. Tam garbingam ir prakilniam tikslui buvo išrinkti šie nariai: Petras Zaremba, Pranas Šparkauskas, Vladas Urbonas, Antanas Barkauskas, Kazys Piktužis, Petras Pavilonis. Ten pat buvo paskirta delegacija lankymuisi pas J. E. vyskupą Hoban'ą, kad gavus jo užgyrimą ir kad skirtų lietuvį kunigą naujai organizuojamai parapijai. Delegacijoj buvo šie nariai: Juozas Pepperis, Kazimieras Slagis, Kazimieras Medalis. J. E. vyskupas Hoban'as delegaciją maloniai priėmė ir pažadėjo greičiausia, kaip bus galima, prašančių reikalavimą patenkinti prisiunčiant kunigą besikuriančiai lietuvių parapijai Hyde Parke.

Ilgai laukti nereikėjo, nes 1914 m. rugsėjo 3 d. gavome iš vyskupijos raštinės žinią, kad J. E. vyskupas Hoban'as prašymą patenkino ir paskyrė besikuriančiai parapijai tuo metu einantį pareigas Forest City, Pa., Šv. Antano parapijos kleboną kun. Antaną Lopatą. Tai buvo mums tikrai labai džiaugsminga žinia.

Organizacinis komitetas buvo numatęs dvi vietas. Dabartinė prie Jackson ir kampas Garfield Ave. ir Lafayette ir kampas Van Buren. Po ilgų svarstymų sutikta žemę pirkti dabartinėje vietoje, nes ši vieta Hyde Parke gyvenantiems lietuviams yra lengviausia pasiekiama.

Parapijos Vardas

Kadangi Šv. Stepono draugija buvo parapijos įkurimo sumanytoja, tai aišku, kad nariai pageidavo, kad busianti parapija butų užvadinta garbingos dr-jos vardu. Tuo svarbiu reikalu buvo atsiklausta vyskupijos raštinės. Gauta atsakymas, kad tuo laiku Scrantone jau buvo Šv. Stepono vardu bažnyčia, tai buvo patarta, kad lietuviai pasirinktų savajai parapijai kitokį užvadinimą. Tad 1914 m. rugsėjo men. 29 d. išklausius tuo klausimu vyskupijos atsakymą, klebonas kun. A. Lopata pasiūlė: kadangi šios dienos susirinkimas yra Šv. Mykolo dienoje, tai kad tuoju vardu užvadintumėm mūsų steigiamą parapiją ir bažnyčią. Susirinkusieji kun. A. Lopatos pasiūlymą entuziastiškai priėmė ir nuo tos dienos mūsų parapija tapo užvadinta Šv. Mykolo vardu.

Kol Šv. Mykolo bažnyčia nebuvo pastatyta, tai laikinai pamaldos lietuviams buvo laikomos Šv. Patriko bažnyčios salėje.

Statybos Pradžia

Organizuojant parapiją, pasižadėjusių rėmėjų buvo apie 150 šeimynų ir šiek tiek pavienių lietuvių katalikų. Kad perdaug finansiniai neapsunkinus, tai buvo planuojama bažnyčią statyti laikinai iš medžio. Jeigu parapija padidės, tai dabartinę bažnyčią pakeisti mokykla, o pastatyti naują bažnyčią. Už dabartinę vietą užmokėta $7,000.00, nutarta, kad esančiame name įtaisyti kleboniją, o ant esamos šalimais žemės pastatyti bažnyčią, kuri be įrengimo kainavo apie $3,000.00.

Mūsų Parapijos Klebonai

Ilgiausia pas mus klebonavo a. a. kun. Adomas Lopata. Jam prisiėjo daugiausia Šv. Mykolo parapijos reikalais rūpintis. Jo vadovybėje pastatyta bažnyčia ir patiekti planai, kurie jau išpildyti jaunesnės kartos lietuvių. Kun. A. Lopata pas mus išbuvo iki 1931 m. liepos 28 d. Tuo laiku vyskupo tapo paskirtas kapelionu Nukryžiuoto Jėzaus Seserims Elmhurst, Pa. Kun. A. Lopatai susilpnėjus sveikatoj, kun. V. Nanorta ėjo administratoriaus pareigas nuo 1920 m. liepos 31 d. iki 1921 m. gegužės 11 d. Išėjus kun. A. Lopatai į Elmhurst, mūsų parapijai Jo Ekscelencija vyskupas O'Reilly laikinai paskyrė administratoriumi kun. J. Bullą. Jis išbuvo pusantrų metų. Tam išvažiavus Lietuvon, mūsų parapija paliko, taip sakant, be nuolatos gyvenančio kunigo. Šventadieniais atvažiuodavo atlaikyti šv. Mišias ir parapijos reikalais rūpinosi prelatas Juozas V. Miliauskas, tuolaikinis Šv. Juozapo parapijos klebonas iš Dunvea, Pa. 1933 m. rugsėjo 10 d. J. E. vyskupas O'Reilly paskyrė mūsų parapijai naujai įšventintą dabartinį klebona kun. Joną F. Boll-Baltusevičių.

Atjaunėjome

Užėmus vadovybę naujam klebonui, mūsų Hyde Park'o lietuvių kolonija ir Šv. Mykolo parapija atjaunėjome, atgijome ir pradėjome iš naujo tvarkytis, veikti. Sustiprėjome netik medžiaginiai, bet kulturiniai, o tuo labiau dvasiniai. Gausus lankymasis bažnyčioje, prie Šv. Sakramentų, vaikų sekmadieninė mokykla, katekizacija yra įrodymu didelės pažangos. Prie dabartinio klebono vadovybės, dėka palankumui, sutartinam ir nuoširdžiam gerb. parapijiečių rėmimui, ypatingai sodaliečių, Šv. Vardo Jėzaus, Rožančiaus, Treininkų, Choro, LRKSA ir kitų draugijų buvo atnaujinta senoji bažnyčia iš lauko ir vidaus. Sudėti nauji langai, sėdynės, grotelės, kryžiaus keliai, altoriai ir visa bažnyčia naujai išdažyta (išmaliavota). Pertaisyta klebonija, aptverta parapijos visa savastis akmenų siena ir apsodinta gyvų medžių tvora. Pertaisyta pobažnytinė salė vaikų katekizacijai—mokyklai ir padaryta viskas taip, kad šiandien kiekvienas netik parapijietis-lietuvis, bet ir pašalietis atkreipia dėmesį ir pasigėri gražia Šv. Mykolo lietuvių parapijos savastimi.

Naujos Bažnyčios Statyba

Pirmieji mūsų parapijos kūrėjai Šv. Mykolo bažnyčią pastatė iš medžio ir tuomet iškilmingai jie pareiškė, kad tai tik laikinai. Reiškia, jų pasiryžimas buvo pastatyti erdvesnę ir puošnesnę, o dabartinę paversti parapijos vienuolių vedamą mokykla. Jie padarė pradžią. Daugelis iš jų nesulaukė įkūnijant jų troškimus. Tačiau jų pasirįžimus ir tas gražias prakilnias idėjas sėkmingai suprato sunus ir dukros. Pradėtą darbą jie uoliai dirbo iki jų tėvų pradėtas darbas tapo įgyvendintas. Nepaisant pasaulinio karo, energingasis klebonas kun. Jonas F. Boll-Baltusevičius ir jo uoliej parapijiečiai pasirįžo pastatyt NAUJĄ MŪRO BAŽNYČIĄ' J. E. Scranton'o diecezijos vyskupas W. J. Hafey užgyrė patiektus planus ir statyti naują bažnyčią leidimą suteikė birželio 10, 1941 metais. Bažnyčia yra modifikuoto gotiko stiliaus. Ilgio 96 pėdų, pločio 41 pėda. Apačioje eidvi su visais patogumais auditorija.

Naujos bažnyčios rūsį (iškopą) pradėjome kasti su atatinkamomis apeigomis birželio 22 1941 m. Darbas buvo varomas sparčiai ir pirmutines šv. Mišios naujoje Šv. Mykolo bažnyčioje buvo iškilmingai atlaikytos Šv. Kalėdų 12 valandą naktį, gruodžio 25, 1941 m. Šv. Mišias atnašavo klebonas kun. Jonas F. Boll-Baltusevičius.

Balandžio 12, 1942, buvo didelės naujos bažnyčios pašventinimo iškilmės. Iškilmingas Mišias atlaikė pats J. E. vyskupas W. J. Hafey. Vakare buvo grandijozinis bankietas.

Paskutiniais keliais mėnesiais pravestas didelis bažnyčios atnaujinimas—pagražinimai ir padarvti nauji įrengimai.

Atnaujintoje bažnyčioje, tarp kitų pagražinimų ir įrengimų, visai akis patraukia aštuoni puikūs Kristaus gyvenimo paveikslai, [illegible] Apreiškimas; 2) [illegible] Regimas Aigiptan; 4) [illegible] Kristus bažnyčia; [illegible] Mūsų Išganytojas laiptuose [illegible]; 6) Paskutine [illegible]; 7) Nukryžiavimas; 8) Kristus pakelia iš numirusių [illegible] dukterį.

Bažnyčios atnaujinimo darbą, šį sekmadienį, lapkričio 17-tą, turėsime [illegible] dedikacijos iškilmes padėkoti Dievui už visas Jo malones ir palaimas.

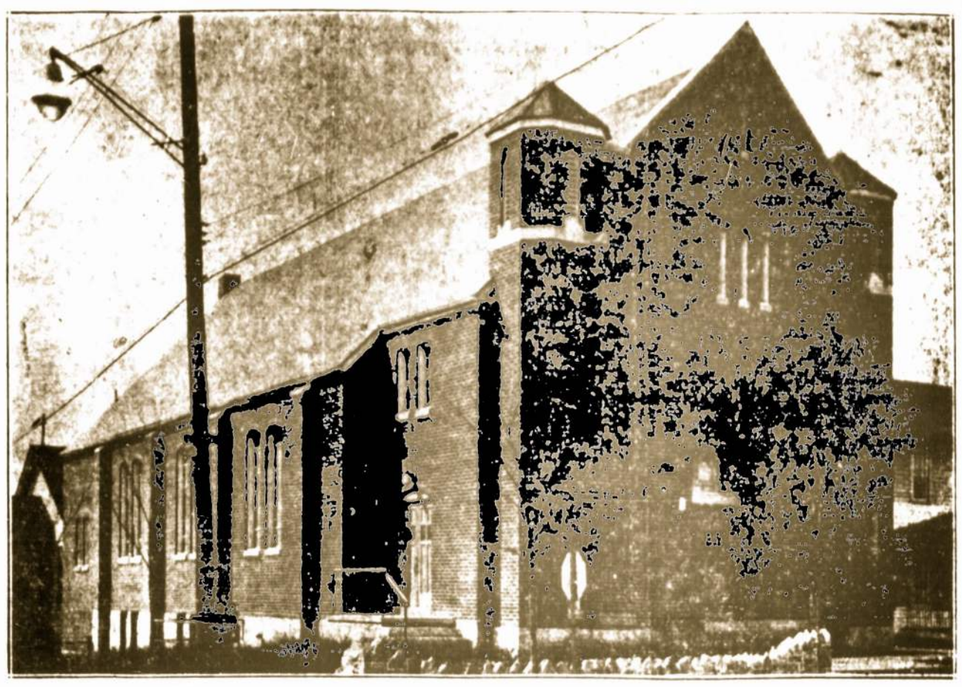

DABARTINĖ ŠV. MYKOLO PARAPIJOS BAŽNYČIA

KUN. J. F. BALTUSEVIČIUS, parapijos klebonas

KUN. JONAS BALKUNAS, pamokslininkas

BEN BRUMŠA, bankieto rengimo komiteto pirmininkas

VIEŠA PADĖKA

Šiais metais lapkričio 3 dieną, sekmadienį, sulaukęs virš 70 metų, State ligoninėje, Scrantone, mirė a. a. Tomas Mikaila. Velionis buvo kilęs iš Lietuvos jaukaus Dzūkijos kampelio Pakromių kaimo, Stakliškių valsčiaus Alytaus apskrities.

Iš artimesnių giminių velionis paliko seseri Domicelę Klimauskienę ir keletą pusbrolių bei pusseserių, o šioje šalyje brolienę.

Velionis Scrantone išgyveno 30 metų ir buvo malonaus būdo žmogus ir su visais gražiai sugyveno.

Lapkričio 6 dieną, trečiadienį, atvažiavus birželio giminių, kaimynų bei draugų lydimas, su bažnytinėmis apeigomis, palaidotas Katedros kapinėse.

Laidotuvėmis rūpinosi Janušo-Matulevičiaus šeima, scrantoniečiai ir velionio brolėnas iš Brooklyno. Laidotuvėms patarnavo laidotojas (graborius) Noreika.

Nuoširdžiai dėkojame visiems giminėms, kaimynams bei draugams taip gausingai dalyvavusiems laidotuvėse. Taipgi nuoširdžiai dėkojame už pareikštą užuojautą [illegible] valandoje Randžių šeimoms, Zurevičiaus šeimai, Jurgelevičiaus-Vaitkaus šeimai, Pušinaičiams, Mrs. Miežail Conway, kuri net iš Wilkes-Barre atvyko, Jurgiui Petukauskui ir visiems, kurie kuo nors naskutinį kartą pasitarnavo savo buvusiam kaimynui.

Janušo-Matulevičiaus šeima ir Brooklėnas Jonas Mikaila

Raminančioji jo šiluma palengvina kankynę

STRĖNŲ GĖLOS

Prisidėk prie milionų tų, kurie priesaikauja Johnson's NUGAROS PLASTERIU, pagamintu taip, kad greit palengvintų nugaros skausmus. Daktarų išbandymai šimtams žmonių įrodo, kad jis patarnauja!

Vartojant ši plasterį, tai yra naudoti kaitinamąjį poduškaitę pačiame jūsų darbe. Švelnūs vaistai sužadina kraujo sulinktaką, ŠILDO jums nugarą, sulėtinuoja skausmą ir sustingimą. Jis švarus. Jo jėga tęsiasi kelias dienas.

Johnson's NUGAROS PLASTERIS saugo nuo užsišaldymo. Pastiprina raumenis, duoda atramos pačioj skaudamoj vietoj. Jį gamina Johnson & Johnson, vardas, kuris reiškė kokybę per 50 metų. Visose valstinėse.

LRKSA 17-TOS KUOPOS SUSIRINKIMAS

Reguliaris mėnesinis 17 kuopos susirinkimas įvyks sekmadienį, lapkričio 17-tą, tuoj po paskutinių mišių (sumos) Šv. Trejybės parapijos svetainėje, Wilkes-Barre. Yra svarbių reikalų. Todėl visos narės ir nariai maloniai kviečiamos dalyvauti susirinkime. Atsiveskite naujų kandidatų įstojimui į Susivienymą.

Kuopos Valdyba

Kingston

MIŠIOS UŽ ŽUVUSIUS KAREIVIUS

Lapkričio 11-tą, 7:30 ir 8 val. ryte Šv. Marijos bažnyčioje atlaikytos šv. Mišios už parapijos jaunuolius žuvusius pirmame ir antrame pasauliniuose karuose. Klebonas kun. J. V. Inčiura tą proga pasakė pritaikintą pamokslą.

Antrame pasauliniame kare žuvo 18 mūsų parapijos jaunuolių.

DURYEA

40 VALANDŲ ATLAIDAI

Šv. Juozapo parapijos bažnyčioje 40 valandų atlaidai prasidės sekmadienį, lapkričio 17 d. 7:00 vakaro iškilmingais mistrais.

Pirmadienį ir antradienį Mišios 7, 8 ir 9 su pamokslu. Komunija vykstantiems į darbą [illegible] landą ryte.

Mišparai pirmadienį ir antradienį 7:30 vakaro. Antradienio mišparų įvyks iškilminga procesija.

Vietos klebonas kun. J. Adriuška užkvietė daug kunigų. Bus proga kiekvienam atlikti pažintį ir pasinaudoti Dievo malonėmis. Klebonas kviečia ir ragina visus parapijiečius lankyti 40 valandų pamaldas.

METINĖ PARAPIJOS VAKARIENĖ

Lapkričio 10-tą įvyko metinė parapijos vakarienė, kuri visiems atžvilgiais pasisekė. Žmonių buvo daug. Svečių matėsi iš Scranton'o, Mahanoy City, Plymouth, Wilkes-Barre, Kingston ir kitų kolonijų. Rengimu rūpinosi Moterų Altoriaus draugija ir klebonas kun. J. Andriuška.

A. A. Mirusiems

A. a. Vikt. Basanavičienė, gyv. 463½ Main St., Kingston, numirė lapkričio 5-tą. Iškilmingos laidotuvės įvyko sestadienį, lapkričio 9-tą, iš Šv. Marijos Bažnyčios parapijos kapinėse. Velinė atvyko iš Lietuvos ir 50 metų išgyveno Kingstone ir Edwardsville'je. Buvo uoli katalikė ir katalikus išauklėjo tvirtoje lietuviškoje ir katalikiškoje dvasioje. Liudesy paliko dukterį Marijoną, Oną, Aldoną, Ruth, Mrs. F. Skaunulienę ir sūnų Joną.

A. a. Antanas Rinkevičius, gyv. 84 Gilligan St., Wilkes-Barre, palaidotas lapkričio 11-tą iš Švč. Trejybės bažnyčios. St. Mary's kapinėse. Hanover Township. Paliko dukterį Mrs. J. Mager, sūnus Juozą ir Klemensą, šešis anukus, brolį ir seserį.

TĖVŲ PRANCIŠKONŲ MISIJOS 1946 M.

Pittsburgh, Pa. — Šv. Kazimiero parapijoje, 40 val. atlaidai, [illegible] rekolekcijos, Pittsburgho [illegible] Lietuvių Treticninkų ir Šv. Pranciškaus Mylėtojų Konferencija, [illegible] 28—gruodžio 1 d. tėv. Justinas [illegible]kys, O. F. M. ir tėv. Viktoras [illegible]nas, O. F. M.

Chicago, Ill. — Švenč. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo par. Nekalto Prasidėjimo novena, rekolekcijos [illegible] ninkų vizitacija, lapkričio 29 d. [illegible] džio 8 d. — tėv. Leonardas Andrikus, O.F.M.

Kingston, Pa. — Švč. P. Marijos parapijoje, 40 valandų atlaidai, gruodžio 1-3 d. — tėv. Modestas Stepaitis, O.F.M.

Waterbury, Conn. — Šv. Juozapo parapijoje, Švenč. P. Marijos Nekalto Prasidėjimo Triduum, gruodžio 6-8 d. —tėv. Petras Baniūnas, O.F.M. ir tėv. Modestas Stepaitis, O.F.M.

FRANCISCAN FATHERS
Mount St. Francis Greene, Maine

Pittsburgh, Pa.

Treticninkų Konferencija ir 40 Valandų Atlaidai

Antroji Pittsburgh'o ir apylinkės Pranciškaus Mylėtojų ir Treticninkų konferencija įvyks [illegible] sekmadienį, gruodžio 1 d. Šv. Kazimiero parapijos 2114 Sarah St., Pittsburgh, Pa.

Konferencijos Programa

1 P. M. — Šv. Kazimiero parapijos salėje, Pittsburghe: Šv. Kazimiero parapijos, Dangun Žengimo ir Šv. Vincento par.; Braddock, Bridgeville, Homestead, Duquesne, Vandergrift, Youngstown, Ohio. Treticninkų Kongresas. Laisvų posėdis.

3 P. M. — Šv. Kazimiero parap. salėje pamokslas, iškilmingas žodis atnaujinimas, maldos, giesmės ir Generalinė Absoliucija.

5 P. M. — Šv. Kazimiero parapijos valgykloje tėv. dr. Viktoro Gizbert, O.F.M., paskaita—"Šių dienų Treticninkų uždaviniai pagal Popiežiaus Pijaus XII nurodymus" tėv. Justino Vaškio, O. F. M. triumpas referatas—"Trečiasis Ordinas ir Taika", paklausimai, malda ir užbaiga.

Prieš konferenciją — lapkričio 30 d. 40 valandų atlaidai ir [illegible] rekolekcijos.

Konferencijon kviečiami dalyvauti kunigai klebonai ir asistentai, Pranciškaus mylėtojai ir [illegible] iš Pittsburgh'o ir apylinkės parapijų.

[illegible] *Pranciškaus* [illegible] *taika*"

IŠ NELIETUVIŲ SPAUDOS

Lietuvių dienraštis "Svoboda" lapkričio 2-ros laidoje (pirmam puslapyj) įtilpo gan ilgokas straipsnis apie prezidento Trumano priėmimą lietuvių delegacijos ir pasikalbėjimą apie Lietuvos ir išvietintų lietuvių reikalus.

* * *

Dienraštis "Nowy Swiat" [illegible] ma tilpo pranešimas, kad Texas privačioje audiencijoje priėmė pasikalbėjimui vyskupą Melitševą, kuris "pravoslavijos"-stačiatikybės pėdsakais į katalikybę.

* * *

"Philadelphia Record", lapkričio 4 d. tilpo platokas pranešimas apie Frankfurto (Vokietijos), kuriame esami išvietinti pabaltiečiai, lietuviai, latviai ir estai [illegible] nudžiugę tuo, kad 48 [illegible] atvykusiems į Ameriką [illegible] pasilikti ir net toliau gyventi. Tame pranešime taipgi paminėta ir tas, kad pabaltiečiai yra [illegible] darbštus, apšviesti (highly [illegible]) ir tinkami apgyvendinti [illegible] šalyje.

* * *

[illegible] sąsaitraštis "Amerykanskij" lapkričio 10-tą įdėta žinutė, kad Anglijos vyriausybė atsisakė neapyžasta maskoliams Pabaltijo šalių—Lietuvos, Latvijos ir Estijos užgrobimo. Todėl [illegible] atstovybems suteikia diplomatiškas privilegijas. *K. V.*

NEBŪK ŽILAS

Stebuklingos gyduolės, kurios panaikina žilumą, plaukų slinkimą ir plaiskanas. Šios gyduolės privalėtų tinti kiekvienas, kuriam žyla, slenka [illegible] plaukai. Jos atitaisė [illegible] plaukus koki buvo, bet nėra [illegible]. Nėra nieko už jas geresnio iki [illegible] Kreipkitės neatidėliodami [illegible] Kaina $2.00. Jeigu nebūsite [illegible] patenkintas, jums pinigai bus sugrąžinti.

Pastaba. Su orderiu sykiu siųskite [illegible] pinigus, kitaip orderiai nebus [illegible]

FLORAL HERB CO.
Box 305, Dept. 6, Clinton, Indiana

NORĖIKŲ LAIDOJIMO ĮSTAIGA

JUOZAS NOREIKA
Laidotuvių Direktorius
Reikalui esant, visuomet pasiteng patelkti nuoširdų ir mandagų patarnavimą.
2428 North Main Avenue
Phone 2-5727 Scranton, Pa.